

PROGRAM DE FORMARE

PENTRU PEDAGOGI

CHIȘINĂU, 2025

Acest program a fost elaborat în cadrul proiectului Caritas Moldova - "SMART: Consolidarea metodelor de instruire pentru îmbunătățirea calității asistenței oferite copiilor și familiilor acestora", proiect dezvoltat și implementat cu suportul partenerilor din Germania - Kindernothilfe.

Caritas Moldova este o organizație non-profit dedicată asistenței sociale și ajutorului umanitar în Republica Moldova, lansată încă în 1995 și a cărei misiuni constă în exercitarea carității creștine în sprijinul celor mai nevoiași, pentru promovarea echității sociale și apărarea demnității umane. Caritas Moldova aspiră la crearea unei comunități bazate pe solidaritate, având în centrul preocupărilor noastre promovarea demnității umane, binelui comun, adevărului și libertății.

Kindernothilfe (KNH) este o organizație creștină internațională pentru drepturile copilului, fondată în Germania în 1959. De la începutul activității, organizația s-a dedicat sprijinului copiilor defavorizați și apărării drepturilor acestora la nivel global. Scopurile KNH se concentrează pe educație, protecția împotriva violenței și exploatarei economice, precum și pe promovarea participării copiilor în comunitățile lor.

"Dragi pedagogi,

Este o onoare să vă prezentăm acest program de instruire. Într-o lume în continuă schimbare, unde provocările educaționale devin tot mai complexe, rolul dumneavoastră este esențial în modelarea viitorului copiilor noștri. Acest ghid a fost conceput ca un suport practic și inspirațional pentru activitatea didactică, oferindu-vă instrumente utile și metode eficiente pentru a sprijini copiii, mai ales pe cei care se confruntă cu vulnerabilități. Fiecare sesiune din program reflectă angajamentul nostru de a îmbunătăți calitatea educației și de a construi un mediu de învățare prietenos, empatic și orientat spre dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil. Vă mulțumim pentru dedicarea și pasiunea cu care vă implicați zi de zi în educația și bunăstarea copiilor. Sperăm ca acest program să vă fie un aliat de încredere și să contribuie la succesul dumneavoastră profesional."

Ana-Maria Vlasă

Manager de Proiect, Fundația de Binefacere "Caritas Moldova"

"Kindernothilfe sprijină cu bucurie acest proiect destinat consolidării capacităților celor care îngrijesc și lucrează cu copiii refugiați și vulnerabili. Împreună cu Caritas Moldova, ne dedicăm bunăstării și succesului fiecărui copil.

Lucrul cu copiii refugiați implică provocări specifice și necesită sprijin specializat pentru a răspunde nevoilor lor, generate de conflict, strămutare și pierdere. Acest program de formare promovează îngrijirea informată pe traumă, competența culturală și înțelegerea cadrului legal și de protecție, oferind îngrijitorilor instrumentele necesare pentru a crea medii sigure și prietenoase.

Investind în protecția copilului, sănătatea mentală și o abordare pozitivă a disciplinei, contribuim la un viitor mai bun pentru toți copiii."

Echipa Kindernothilfe

Programul poate fi găsit pe adresa:
Fundația de Caritate "Caritas Moldova"
Str. Gheorghe Asachi 30/1, MD-2028, Chișinău, Republica Moldova,
tel./ fax: (+373 22) 29 31 49, 078800210,
email: secretariat@caritas.md | www.caritas.md

www.caritas.md

Program de activități pentru pedagogi

Ghidul **“Program pentru instruire educațională a pedagogilor”** reprezintă o sursă de informații pentru orientarea pedagogilor din domeniul îngrijirii și educării copiilor. Îndrumarul include definiții și propune abordări pentru lucrul cu copiii și adolescenții din grupuri vulnerabile, venind în sprijinul celor preocupați de promovarea unei activități profesionale de calitate și eficiente.

Ghidul contribuie la o înțelegere mai profundă a copilului, a necesităților și valorilor acestuia, oferind pedagogilor posibilitatea de a se perfecționa și de a fi mai eficienți în soluționarea cazurilor care vizează copiii cu risc sporit de vulnerabilitate, din familii refugiate, copii cu consecințe ale traumei psihologice sau cu consecințe în urma altor factori socio-economici perturbatori.

Acest ghid descrie problemele cu care se confruntă anumite grupuri de copii, prezentând posibilele modalități de stabilire a contactului cu ei și obținerea unor rezultate pozitive în lucrul cu aceștia. De asemenea, ghidul conține informații despre cum să ne formăm și să menținem o atitudine pozitivă față de orice copil, recurgând la o abordare non-conflictuală și non-violentă și utilizând tehnici de comunicare bazate pe principiul individualizării.

Materialul care se conține în ghid constituie un suport didactic important pentru pedagogi. Conținutul programului poate fi util și în desfășurarea activităților din cadrul altor discipline conexe, cum sunt dirigenția, educația civică, cursuri opționale, dar și pentru activități extra-curriculare, de tip “after-school”, care sunt pentru pedagogi oportunități de a contribui la dezvoltarea abilităților de relaționare a copiilor în mediul educațional.

ECHIPA DE LUCRU

Autori:

Nadejda Chiperi - doctor în psihologie, lector universitar, Catedra Psihopedagogie și Psihopedagogie specială, Universitatea Pedagogică de Stat “Ion Creangă” din Moldova

Diana Antir - coordonator de proiect, Fundația de Binefacere “Caritas Moldova”

Ana-Maria Vlasă - coordonator de proiect, Fundația de Binefacere “Caritas Moldova”.

Ghidul a fost examinat și aprobat în cadrul ședinței Consiliului Științifico-Didactic, Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică din 16 septembrie 2025.

Cuprins

Descrierea programului pentru pedagogi.....	4
---	---

Argument pentru a parcurge acest program

Notă explicativă.....	6
Descrierea scopurilor și sarcinilor programului	7

ARIA DE ACTIVITATE I. Suport pentru copiii din familiile refugiate

Sesiunea 1. Convenția ONU cu privire la drepturile copilului.....	8
Sesiunea 2. "Scaunul în care te simți bine".....	14

ARIA DE ACTIVITATE II. Asistența psihopedagogică a copiilor în programul "After-school"

Sesiunea 3. Rolul activităților "after-school" în dezvoltarea generală a copiilor moderni.....	21
Sesiunea 4. Arta de-a face față conflictelor	27

ARIA DE ACTIVITATE III. Competența culturală

Sesiunea 5. Dezvoltarea relațiilor umane, stereotipurile în viața noastră	33
Sesiunea 6. Multiculturalitatea și valorile familiale	37

ARIA DE ACTIVITATE IV. Asistența psihopedagogică bazată pe trauma copiilor

Sesiunea 7. Urmările traumei psihologice la copii	42
Sesiunea 8. Inteligența emoțională pentru liniștea interioară	46

ARIA DE ACTIVITATE V. Managementul relației pedagog - copil în timpul procesului educațional

Sesiunea 9. Lecția și stresul. Necesitățile pedagogului.....	50
Sesiunea 10. Valorificarea gândirii critice	56

BIBLIOGRAFIE

61

Anexa 1. Cartonaje "Drepturile copilului"

Anexa 2. Cartonaje "Cauză - efect"

Anexa 3. Cartonaje "Copac, televizor, hartă, teatru, experiment, jocuri, origami, pictură"

Anexa 4. Scrisoarea Rebecăi Muvuah și scrisoarea lui Carol Jennings

Anexa 5. Tehnici pentru stimularea gândirii critice

Anexa 6. Subcultura Quadrober

Descrierea programului pentru pedagogi

Denumirea programului	“Program pentru instruiți educaționale a pedagogilor”
Scopurile principale ale programului	De a contribui la: • Însușirea cunoștințelor și dobândirea unor abilități practice pentru eficientizarea serviciilor educaționale și a asistenței; psihopedagogică copiilor din școli și centre educaționale. • Cunoașterea principiilor de abordare a grupului de formare; • Crearea unui parteneriat educațional eficient, în baza potențialului formativ al diverșilor factori educaționali, într-un cadru de deschidere și implicare; • Interacțiunea conștientă a participanților cu cei din jur; • Realizarea conexiunii în procesul educațional, adaptată la reperele conceptuale ale programului și la diverse medii de învățare; • Familiarizarea pedagogilor cu aspecte de psihopedagogie în educația copiilor din diferite medii educaționale.
Sarcinile programului	• Informarea personalului educațional despre caracteristicile psihologice ale copiilor proveniți din diferite medii sociale (refugiați, imigranți) și despre manifestările de personalitate ale acestora în spațiul educațional; • Aplicarea unor metode adecvate și a tehnologiilor moderne în procesul de comunicare cu copiii, inclusiv cu minorii aflați în dificultate, precum și cu familia, adulții; • Utilizarea reperelor psihologice și pedagogice privind particularitățile de dezvoltare a personalității copiilor în proiectarea, realizarea și evaluarea procesului educațional în cadrul școlilor cu programul After School. • Organizarea trainingurilor psihologice pentru formarea imaginii pedagogului și îmbunătățirea relațiilor de cooperare cu copiii; • Organizarea trainingurilor psihologice cu pedagogii, având ca tematică dezvoltarea armonioasă a copiilor care se confruntă cu diverse dificultăți care afectează starea lor de bine.
Participanții la program	Personalul educațional din școli și centre
Asigurarea metodologică a programului	Resurse tehnico-materiale: • Încăpere spațioasă amenajată în conformitate cu regulile și normele sanitare; • Suportul informațional “Program pentru instruiți educaționale a pedagogilor”; • Calculator și imprimantă, necesare pentru imprimarea materialelor metodologice; • Proiector și ecran pentru vizionarea fișierelor multimedia; boxe și player audio.

	Hârtie, creioane, vopsele, pensule, carioci, foi A1 vatman, șervețele, markere, mingi, ecusoane, pixuri, formulare tipărite. Resurse de cadre: Participarea la Programul pentru pedagogi nu necesită o pregătire profesională suplimentară din partea specialiștilor; Accesibilitatea Programului permite integrarea acestuia în practică de către orice pedagog sau psihopedagog, care este interesat să ofere copiilor asistență și sprijin pentru o dezvoltare armonioasă în mediul educațional.
Rezultatele așteptate	Pentru pedagogi: Cunoașterea specificului activităților generale, de evaluare și de asistență psihopedagogică, necesare pentru copiii de diferite vârste; Perfecționarea abilităților de comunicare între pedagog și copil pentru aplicare în diverse medii educaționale, precum școala, centrele de zi, programele <i>After School</i>; Posibilitatea de a acorda ajutor copiilor în momentele dificile ale vieții; Alegerea strategiei de educație a copiilor.
Rezultatele așteptate finale	Crearea unui sistem integrat de activități, orientat spre formarea competențelor pedagogice necesare; Creșterea eficacității, disponibilității și calității activității profesionale a pedagogilor.

Notă explicativă

Lucrarea de față a fost elaborată în urma unei analize a contextului socio-psihipedagogic actual, în care numeroase familii se confruntă cu dificultăți legate de condițiile de trai și, ca urmare, nu își mai asumă responsabilitatea în ceea ce privește creșterea și educația propriilor copii.

Cei care predau nu pot "doar" să predea și nici "doar" să educe. Profesia didactică nu este niciodată "personală": ea dialoghează cu instituția, este influențată de transformările sociale și este inserată într-un context relațional care implică elevi, pedagogi, personal de conducere și administrativ.

Mai mult decât atât, profesia didactică își are originea în vocația de a relaționa cu copiii, așa cum demonstrează numeroasele studii care prezintă, prin comparație, modul în care pedagogii de diferite vârste percep bunăstarea. Astfel, studiile constată, aproape invariabil, că pedagogii mai tineri sunt mai puțin stresați decât cei mai în vârstă.

Cum, atunci, să învățăm optimismul? Ce avem de făcut pentru a face față unui mediu profesional stresant? Un răspuns mai profund și, aparent, cel mai simplu, este să ne oferim posibilitatea de a schimba modul în care percepem lucrurile. În acest sens, unul dintre răspunsurile posibile ni-l oferă psihologia pozitivă care ne propune să prioritizăm experiențele pozitive ce apar pe parcursul unei zile de muncă. Cultivarea resurselor personale îi oferă pedagogului, dar și oricărui alt profesionist, acces la un set de instrumente care îl va ajuta să gestioneze mai bine nu doar volumul de muncă și birocrăția, ci și relațiile cu diverși interlocutori din cadrul instituției educaționale.

Lucrarea conține 10 sesiuni/ateliere de lucru și sugestii practice pentru stabilirea serviciilor educaționale în funcție de nevoile specifice ale pedagogilor, părinților și copiilor acestora. Deși există mai multe modele de servicii similare, scopul nostru este de a acorda susținere copiilor și cadrelor didactice, de a extinde cunoștințele acestora, de a dezvolta abilitățile lor și de a îmbunătăți practicile utilizate în procesul de educație dedicat copiilor de toate vârstele.

Prezenta lucrare oferă informații despre diverse servicii educaționale destinate pedagogilor, familiilor și copiilor, care pot fi organizate la nivelul unității de învățământ, inclusiv în cadrul programelor de tip "after-school".

În cadrul celor 10 sesiuni, ne propunem să oferim cadrelor didactice strategii pedagogice și tehnici de lucru cu copiii din diverse medii educaționale din țară. Programul de formare se desfășoară într-un format diferit față de activitățile incluse în programa școlară și permit adaptarea lor în funcție de nevoile copiilor. Sperăm că toate aceste resurse să vă sprijine în construirea unui demers didactic coerent și eficient, în conformitate cu toți parametrii psihipedagogici.

În conținutul programului veți găsi o varietate de metode și tehnici, cu ajutorul cărora veți putea asigura realizarea unui proces educațional captivant și formativ, axat pe formarea de competențe și pe nevoile persoanei care învață. Programul reprezintă punctul de plecare pentru reflecția asupra procesului de construire a demersului educațional, oferindu-vă oportunitatea de a valorifica ideile prezentate de autori în realizarea propriilor proiecte didactice și de a decide ce activități interesante mai puteți realiza alături de copii.

Fiecare sesiune este concepută să dureze între 2 și 4 ore, în funcție de gradul de aprofundare a conceptelor abordate. Unele sesiuni pot include un volum mai mare de materiale informative și, în acest caz, vor avea o durată mai extinsă sau chiar ar putea să se desfășoare în cadrul a 2 sau 3 întâlniri. Majoritatea conceptelor și tehnicilor pot fi învățate prin joc și prin strategii de învățare experiențială. Participanții la program pot să faciliteze repetat activitățile pentru a-și reaminti sau perfecționa tehnicile învățate - aceasta trebuie mereu exersată în mediile educaționale.

Vă dorim studiu plăcut, un demers didactic interesant și mult succes în aplicarea resurselor și strategiilor propuse!

Autoarele

Descrierea scopurilor și sarcinilor programului

Scopul programului este de a contribui la:

- Însușirea cunoștințelor și dobândirea abilităților practice necesare eficientizării serviciilor educaționale și a asistenței psihopedagogice acordate copiilor din școli și centre educaționale, inclusiv din programele "after-school";
- Cunoașterea principiilor de abordare ale grupului de formare;
- Crearea unui parteneriat educațional eficient în baza potențialului formativ al diversilor factori educaționali, demonstrând deschidere și implicare;
- Interacțiunea conștientă a participanților cu cei din jur;
- Realizarea conexiunii în procesul educațional, adaptată la reperele conceptuale din program și la diverse medii de învățare;
- Familiarizarea pedagogilor în materie de psihopedagogie a educației copiilor din diverse medii educaționale.

Sarcinile programului:

- Informarea personalului educațional cu privire la caracteristicile individuale de vârstă și psihologice ale copilului, precum și despre manifestările psihologice ale copilului la diferite vârste;
- Utilizarea reperelor psihologice și pedagogice privind particularitățile de dezvoltare a personalității copiilor în proiectarea, desfășurarea și evaluarea procesului educațional în școli cu program "after-school";
- Aplicarea metodelor adecvate și a tehnologiilor moderne în comunicarea cu copiii aflați în dificultate și cu familiile acestora;
- Organizarea training-urilor psihologice pentru formarea imaginii de sine a pedagogului și pentru îmbunătățirea relațiilor de cooperare cu copiii;
- Organizarea training-urilor psihologice pentru pedagogi având ca temă dezvoltarea armonioasă a copiilor care se confruntă cu diverse dificultăți privind starea de bine.

Suportul metodologic al programului este structurat pe 5 domenii de activitate, fiecare domeniu fiind susținut de 2-3 sesiuni sau ateliere de lucru. Recomandările metodologice adresate pedagogilor conțin informații despre specificul procesului de autocunoaștere, despre relaționarea cu ceilalți, precum și despre dezvoltarea personală a copiilor.

Pentru programul adresat formatorilor-pedagogi sunt propuse următoarele cinci arii de activitate:

- Sprijin și susținere pentru copiii din familiile refugiate
- Asistența psihopedagogică a copiilor în programul "after-school"
- Competența culturală
- Asistența psihopedagogică bazată pe trauma copiilor
- Managementul relației pedagog-copil în timpul procesului educațional.

ARIA DE ACTIVITATE I

Sprijin pentru copiii din familiile refugiate

Sesiunea 1. **CONVENȚIA ONU cu privire la DREPTURILE COPILULUI**

Durata estimată: 2 ore (se poate ajusta)

Scopul general:

Să ne cunoaștem reciproc, formatori și participanți, și să definim obiectivele cursului "Program de instruire educațională pentru pedagogi".

Obiectiv:

Familiarizarea cu prevederile legislative ale Convenției ONU cu privire la drepturile copilului.

Materiale:

Foi A4, carioci, creioane, fișa de lucru.

Scop:

Stimularea emoțiilor pozitive și a dorinței de implicare în activități, dezvoltarea autocunoașterii și autoprezentarea grupului de formatori.

SALUTUL

Durată estimată: 10 minute

Formatorul: "Bună dimineața, lume frumoasă! Vă propun să ne cunoaștem reciproc, folosind o tehnică proiectivă care ne va ajuta să înțelegem mai bine personalitatea noastră. **"Spargerea gheții" va avea loc cu ajutorul testului proiectiv "Vasul".**

Instrucțiuni pentru activitate:

Formatorul: "Vă rog, pe o coală A4, să desenați un vas". (Alte instrucțiuni nu vor fi menționate).

După 5 minute de exercițiu creativ, formatorul va adresa următoarele întrebări participanților:

- Ce formă are vasul pe care l-ați desenat?
- Din ce material este făcut vasul?
- Conține detalii decorative?
- Este plin?
- Unde se află?

Participanții vor scrie pe foi A4 răspunsurile la întrebările formatorului. Ulterior, ei vor fi invitați să creeze un colaj amuzant din modelele de vase creative, cu menționarea prenumelui lor.

Formatorul: "Creați un colaj, evidențiind vizual unicitatea dvs. Faceți o autoprezentare".

1. Stabilirea regulilor pentru desfășurarea cursului de formare

Aceste reguli pot fi modificate și completate în procesul de desfășurare al cursului de formare, în ziua respectivă sau în oricare dintre zilele ulterioare.

Formatorul: „Pentru ca echipa noastră să lucreze productiv și eficient, este necesar să fie respectate anumite reguli - pe care le vom elabora acum pentru noi înșine. Vom elabora regulile împreună și le vom respecta împreună”.

Exemple de reguli pentru cursuri de formare:

- ✓ **Confidențialitate** - tot ceea ce se spune în acest grup nu se va comunica în afara grupului;
- ✓ **Regula unui singur microfon** - când formatorul sau prezentatorul vorbește, toți ceilalți ascultă, fără întreruperi;
- ✓ **Activism** - în timpul activității, fiecare participant este activ în discuții, exerciții etc.;
- ✓ **Ne ascultăm cu atenție, reciproc** - în nici un caz nu comentăm ceea ce ne comunică altă persoană. Fiecare va vorbi despre sine și despre lucruri care îl privesc personal. *(Este foarte important ca formatorul să explice de ce este incorect să comentăm ceea ce spun alți participanți);*
- ✓ **Închidem telefoanele.**

După elaborarea listei de reguli, formatorul va discuta cu participanții:

- De ce avem nevoie de reguli?
- Ce premii vor primi cei care le vor respecta și ce vor pierde cei care nu le vor urma?

2. Definirea conceptului “drepturile copilului”

3. Familiarizarea participanților cu obiectivele temei „Convenția ONU cu privire la drepturile copilului”

Durată estimată: 10 minute.

Scopul sesiunii:

- Cunoașterea legislației internaționale și naționale, elaborată în interesul superior al copilului;
- Învățarea copiilor să devină cetățeni activi, doritori și capabili să participe la viața socială a țării lor.

Formatorul va explica scopul sesiunii. Prin urmare, comunitatea școlară este concepută ca o zonă de experiență autentică, în care copiii pot învăța să participe, încă de la o vârstă timpurie, la luarea deciziilor și să-și asume responsabilități.

Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului (adoptată la 20 noiembrie 1989) a fost deschisă spre semnare, ratificare și aderare prin intermediul Hotărârii Adunării Generale nr. 44/25 din 20 noiembrie 1989. A intrat în vigoare la 2 septembrie 1990, în conformitate cu articolul 49.

"Copiii nu trebuie să fie discriminați,

indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau altă opinie a copilului, a părinților sau a reprezentanților săi legali, indiferent de naționalitate, etnie sau origine socială, situație materială, deficiențe sau alte condiții".

"Copiii au dreptul la supraviețuire și dezvoltare în toate aspectele vieții: fizic, cognitiv, social și cultural.

În toate deciziile și acțiunile care afectează copiii, fie ca indivizi, fie ca grup, **interesele lor majore trebuie luate în considerare în mod primordial**, indiferent dacă deciziile sunt luate de guvern, de autorități administrative sau judiciare, sau chiar de membrii familiei".

"Copiii trebuie admiși ca participanți în evenimentele care le afectează viața, fiind liberi să-și exprime propria opinie. Ei au dreptul ca ideile lor să fie auzite și luate în serios".

Activitatea 4

SCHEMA LOGICĂ "SIGURANȚA ȘI PROTECȚIA MEA"

În cadrul acestei activități, participanții vor face cunoștință cu grupurile de drepturi cuprinse în legislația menționată mai sus.

Durată estimată: 10 minute

Scopul activității:

Familiarizarea participanților cu patru grupuri de drepturi.

Materiale:

Foi vatman, flipchart, carioci, creioane, informație în format tipărit.

Instrucțiuni pentru activitate:

Fiecare participant va veni pe rând la flipchart, va alege, după preferință, o carioca (sau un creion) și va scrie un cuvânt pentru fiecare set de drepturi (*a avea un rol, dezvoltarea potențialului, traiul în bunăstare, protecția împotriva violenței*), care îi va veni în minte - astfel încât grupul să ajungă la un enunț sau la o sinteză de idei care să explice aceste drepturi.

Formatorul adresează participanților următoarele întrebări:

- Ce observați pe foaia vatman?
- Ce mesaje / idei am obținut?

După acest exercițiu, formatorii vor sublinia faptul că suntem, cu toții, diferiți, iar fiecare dintre noi este unic. Astfel, fiecare membru al echipei, la fel ca și fiecare element al imaginii obținute, este o parte importantă a societății noastre și contribuie la dezvoltarea acesteia.

Ulterior, grupul de participanți va forma o discuție, folosindu-se de algoritmul de răspuns: *"De ce...? - Deoarece..."* și utilizând următoarele enunțuri:

- Copilul nu este respectat ca fiind o persoană distinctă;
- Copiii nu sunt recunoscuți ca cetățeni, la fel ca adulții;
- Nu sunt respectate necesitățile, valorile și drepturile fundamentale ale copiilor, dreptul la o copilărie fericită, dreptul la intimitate, precum și dreptul la o dezvoltare normală.

Interpretare

A avea un rol – se referă la capacitatea copilului de a participa la luarea deciziilor, la libertatea de asociere, la libertatea de gândire și la dreptul de a primi informații din mai multe surse.

Dezvoltarea potențialului – se referă la faptul că anumite condiții se cer a fi îndeplinite pentru a permite dezvoltarea optimă a personalității. În acest grup de drepturi se încadrează educația în familie, precum și cultura și identitatea, ca părți importante ale vieții noastre.

Traicul în bunăstare – dreptul la supraviețuire include toate nevoile noastre fundamentale. Se includ aici hrana și adăpostul, standardul de viață și sănătatea.

Protecția împotriva relelor tratamente – se referă dreptul copiilor de a fi protejați împotriva abuzului, neglijării, exploatarei economice, torturii, răpirii și prostituției. Următoarea listă cuprinde drepturile copilului, organizate în cele patru categorii.

Activitatea 5

CARTONAȘELE "DREPTURILE COPILULUI"

Durata estimativă: 20 minute

Materiale:

Pixuri, markere, foi A4, set de cartonașe "Drepturile Copilului" (se găsesc în *Anexa 1*).

Formatorul: "Toți participanții vor forma 4-5 grupuri. Fiecare grup va primi un set de cartonașe la tema menționată".

Instrucțiuni pentru activitate:

Un participant va prezenta grupului său toate cele 20 de cartonașe, arătând doar partea de ilustrație (față), pe verso fiind textul răspunsului pe care urmează să-l formuleze grupul, în baza imaginii.

Formatorul: "Vă rugăm să analizați imaginea timp de 1 minut și să formulați dreptul copilului reprezentat grafic".

Reflecție (10 minute):

- Cum poate fi interpretată expresia "să respecti drepturile fundamentale ale copilului" în cadrul activității date?
- Cât de important este să respectăm drepturile fundamentale ale copilului?

Activitatea 6

“NU MĂ RESPINGE!”

Durata estimată: 15 minute.

Obiective:

- Să identificăm și să analizăm încălcările drepturilor copilului care apar în mediul școlar;
- Să identificăm și să discutăm posibilele soluții pentru remedierea încălcărilor drepturilor copilului în mediul educațional sau social.

Concepte-cheie:

Drepturile copilului, conflicte școlare.

Formatorul: “Această activitate este foarte importantă pentru noi toți, deoarece ne invită să reflectăm asupra modului în care drepturile copilului sunt încălcate în mediul lor. Să încercăm să fim cât mai deschiși și mai activi în cadrul activității”.

Informații suplimentare

Există cel puțin patru surse de conflicte în școală:

1. Rigiditatea modalităților de rezolvare a conflictelor:

Școlile recurg, în mod sistematic, la modalități rigide în procesul de rezolvare a conflictelor. Această rigiditate poate contribui la protejarea drepturilor copilului, însă, în același timp, poate bloca gândirea creativă în abordarea situațiilor de conflict. Copiii sunt, în mare parte, obișnuiți cu abordări mai puțin formale în soluționarea conflictelor, pe care le-au asimilat din relațiile în familia lor.

2. Ierarhia școlii:

Relațiile dintre adulți și copii, care se bazează pe ierarhie, distanțează pedagogii de copii, ceea ce poate contribui la apariția conflictelor.

3. Relațiile dintre copii:

Interacțiunile dintre elevi sunt adesea sursa unor conflicte, având ca și cauză diferențele în valori, în resurse, în interese și în tipul de personalitate.

4. Normele impuse de școală:

Școala cere elevilor să urmeze anumite reguli și norme, spre exemplu, sositul la timp la școală. Aceste cerințe pot deveni surse de conflict dacă elevii nu înțeleg de ce este important ca normele și regulile să fie respectate.

Instrucțiuni pentru activitate:

1. Explicați participanților care încălcări ale drepturilor copiilor pot apărea în cadrul școlii lor.
2. Solicitați participanților să prezinte în fața grupului orice încălcare a drepturilor copilului pe care au observat-o la ei în școală. Amintiți-le să evite să folosească numele real al colegilor care au fost implicați.
3. Îndemnați participanților să grupeze diferite încălcări în categorii care să reflecte o idee principală.

La această etapă, formatorul se poate implica pentru a acorda suport grupurilor de participanți.

Exemplu:

Să presupunem că au fost identificate următoarele situații din viața școlară, care intră în categoria "încălări ale drepturilor copilului", și anume:

- un elev a lovit un alt elev;
- un profesor l-a agresat fizic pe un elev;
- un elev l-a lovit pe un profesor.

Aceste încălcări pot fi grupate sub ideea principală: **"Dreptul la siguranță și securitatea personală"**

4. După ce toate situațiile colectate au fost clasificate, împărțiți participanții în grupe (numărul de grupe va coincide cu numărul ideilor principale).
5. Solicitați fiecărei grupe să reflecteze asupra modalităților prin care pot fi stopate încălcările drepturilor copilului conexe ideii principale care le-a fost repartizată.
6. Fiecare grupă va nota concis, pe o foaie de hârtie, sugestiile colectate.
7. Fiecare grupă va prezenta celorlalți participanți propunerile sale despre cum pot fi stopate încălcările drepturilor copilului.

Reflecție (10 minute):

- Care sunt câteva exemple de conflictele din școală în care drepturile copilului sunt încălcate?
- Care sunt unele moduri de a rezolva conflictele fără ca cineva să fie jignit sau să fie încălcate drepturile copilului?
- Au, oare, pedagogii și elevii aceleași drepturi fundamentale? De ce "Da" sau de ce "Nu"?

Feedback: Fiecare participant va răspunde la întrebările incluse în Chestionarul 1:

Sesiunea 1. CONVENȚIA ONU CU PRIVIRE DREPTURILE COPILULUI

Data desfășurării întrunirii:

N.P. participantului _____

A fost nou / important / interesant pentru mine la această instruire următoarele:

Am învățat și voi aplica de azi înainte următoarele:

Propunerile mele pentru activitățile de mentorat:

Concluzie:

Un copil căruia îi sunt respectate drepturile este asemenea unei păsări care dorește să-și ia zborul. Însă atunci când un copil este stigmatizat, marginalizat și discriminat, zborul său este ratat, el nu mai poate să atingă înălțimi infinite, el este reprimat, iar aripile îi vor fi frânte, la fel și spiritul.

MULȚUMESC PENTRU PARTICIPARE ACTIVĂ!

Sesiunea 2. “SCAUNUL ÎN CARE TE SIMȚI BINE”

Durata estimată: 2 ore (se poate ajusta)

Scopul sesiunii:

Explorarea conceptului „Personalitatea armonioasă” și identificarea factorilor favorabili care contribuie la crearea stării de bine a copilului.

Obiectivele sesiunii:

Să delimităm caracteristicile dezvoltării armonioase a copilului.

Materiale:

Flipchart, hârtie și creioane verzi, roșii, albastre și galbene.

1. SALUTUL

Durata estimată: 5 minute

Formatorul: ”Bună ziua, dragi participanți! Vă invit să ne salutăm, dar nu într-un mod obișnuit. Ne vom spune ”Bună ziua!”, adăugând expresii mi-mice care să corespundă stării de spirit cu care ați venit la curs. Vă rog, haideți să formăm un cerc”.

Formatorul: ”Astăzi vom vorbi despre personalitatea copilului care are statut de refugiat sau migrant, vom învăța să recunoaștem nevoile acestuia și cum să contribuim la gestionarea stării lui de bine.

Vă reamintesc regulile pe care le vom respecta în cadrul activităților noastre”.

Este recomandabil ca „Regulile ședințelor” (vezi *Atelierul 1*), scrise pe o foaie de vatman, să se afle în sala de curs într-un loc vizibil, astfel ca toată lumea să le poată citi și să le reamintească.

2. EXPLORAREA CONCEPTULUI “DEZVOLTAREA ARMONIOASĂ A PERSONALITĂȚII” (STAREA DE BINE, FERICIRE)

Durata estimată: 20 minute

Scop:

Să explorăm conceptul „personalitatea armonioasă a copilului”, cu descrierea factorilor favorabili care contribuie asupra stării de bine a copilului.

Formatorul: "Fiecare copil este important și necesită o atenție sporită atât din partea familiei, cât și din partea pedagogilor care interacționează cu el în diferite arii ale vieții. În continuare, ne vom referi la grupul copiilor din familiile refugiate și cele migrate.

Migrația este permutarea teritorială a persoanelor, însoțită de schimbarea locului de trai (definiție extrasă din Legea Republicii Moldova nr.1518-XV din 06.12.2002).

Migrația reprezintă mișcarea populației, un proces de deplasare a persoanelor sau grupurilor dintr-un loc în altul, cu traver-

sarea hotarelor unei țări sau în interiorul acesteia (definiție formulată de Organizația Internațională pentru Migrație).

Migrația poate fi voluntară sau involuntară, legală sau ilegală, internă sau externă.

O mare parte dintre copiii și tinerii din familiile refugiate sau cele migrate trăiesc emoții neplăcute de dor, tristețe, nesiguranță. Mulți dintre acești adolescenți au sentimente de regret și simt vinovăție legate de diferite situații din trecut, în care ei cred că ar fi trebuit să procedeze altfel. Aceste trăiri îi frământă și le fac viața și mai dificilă".

Activitatea 1. "FERICIREA MEA"

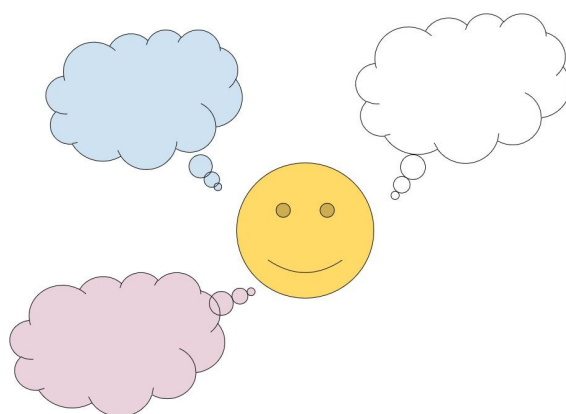
Durată estimată: 10 minute

Materiale:

Creioane, markere colorate, fișe de lucru (din ghid).

Instrucțiuni pentru activitate:

- Scrieți pe flipchart cuvântul „fericire”. Îndemnați participanții să răspundă la întrebarea: „Cu ce asociați acest cuvânt?”.
- Completați Fișa de lucru „**Ce mă face fericit?**”.

Reflecție

Durata estimată: 20 minute

Discuții în echipă:

- Care sunt semnele că o persoană are o stare de bine optimă și se simte fericită?

Formatorul: Copiii din familiile refugiate sau cu statut de migrant se simt cel mai puternic afectați în prima perioadă de acomodare la un mediu nou, necunoscut. Depășirea acestor trăiri emoționale negative depinde de pregătirea copiilor pentru un trai independent, dar și de sprijinul oferit de alte persoane.

Activitatea 2.

"TESTUL CULORILOR"

Durată estimată: 3 minute

Formatorul: "Vă invit să descoperiți mai multe despre voi, despre sinele vostru cu ajutorul testului de desen "Personalitatea mea".

Formatorul va explica participanților ce presupune conceptul de personalitate armonioasă. Ulterior, fiecare participant va realiza un desen, folosindu-se doar de una dintre cele patru culori - **albastru, roșu, galben, verde**. După finalizarea desenului, participanții vor fi împărțiți în grupuri mici pentru a-și prezenta reciproc lucrările lor.

Testul de culoare pentru descoperirea personalității

Acest test este un instrument fascinant, care ne poate ajuta să înțelegem mai bine personalitatea copilului. Descoperind caracteristicile dominante ale acestuia, vom fi mai pregătiți să anticipăm comportamentul lui, să îmbunătățim comunicarea dintre noi și el, să-i identificăm nevoile și să încurajăm schimbarea comportamentelor acestuia. Chiar mai mult: vom fi pregătiți să-l susținem pe copil în gestionarea emoțiilor și comportamentului său.

Acest test se bazează pe **teoria culorilor** al lui Carl Jung, medic și psihiatru cu renume, care a identificat patru culori-cheie pentru a ilustra tipuri diferite de personalitate. Fiecare copil este unic, însă împărtășesc anumite trăsături comune.

COPIII „ALBAȘTRI”

Analitici și plini de reflexie

Copiii albaștri se remarcă printr-o abordare extrem de analitică a vieții. Pentru ei, deciziile nu sunt luate la întâmplare, ci sunt fructul unei analize atente a tuturor factorilor. Adoră să aibă controlul asupra situației și să planifice totul cu mare grijă. Această caracteristică îi pregătește într-un mod excepțional pentru reușita în studii și sarcini care necesită atenție la detalii. Cu toate acestea, copiii albaștri pot avea și câteva provocări. Uneori, pot fi foarte neîncrezători în ceilalți și pot prefera să petreacă timpul în singurătate. Dacă îi surprinzi jucându-se singuri, este o parte a personalității lor. Încurajează-i să se deschidă către noi experiențe și să descopere frumusețea relațiilor interpersonale.

COPIII „VERZI”

Empatici și rezervați

Viața de zi cu zi cu copiii verzi este cu adevărat ușoară, datorită empatiei lor remarcabile și capacității lor de a se pune în locul celorlalți. Dacă treci printr-o perioadă copleșitoare sau ești stresat, copilul verde va fi mereu acolo pentru a-ți oferi o mână de ajutor și a-ți îmbunătăți starea de bine. Cu toate acestea, există și o latură mai puțin strălucitoare: copiii verzi pot fi extrem de rezervați și tăcuți atunci când vine vorba despre propriile lor sentimente și emoții. Ei găsesc că este dificil să vorbească deschis despre ceea ce simt, ceea ce poate însemna că nu vei afla niciodată cu adevărat ce se întâmplă în lumea lor interioară.

COPIII „GALBENI”:

Creativi și fericiți

Copiii galbeni sunt sursa pură de creativitate, imaginație și fericire. Sunt extrem de extrovertiți și radiază pozitivitate în fiecare zi. Planificarea activităților cu un astfel de copil este o adevărată plăcere, deoarece va accepta cu entuziasm, fără a se plânge sau a-și exprima vreo nemulțumire.

Cu toate acestea, există și o notă de imprevizibilitate în personalitatea lor. Le poate fi dificil să-și stăpânească emoțiile. Deși pot fi capricioși, frumusețea lor interioară este un dar neprețuit.

COPIII „ROȘII”:

Curajoși și hotărâți

Când vine vorba de temeri, copiii trec printr-o fază unde frica de clovni, de a fi singuri sau de întuneric își face apariția. Cu copiii roșii, acestea sunt temeri care pot fi reduse la minim. Acești tineri sunt extraordinar de curajoși, hotărâți și nu-și ascund capul în nisip în fața nici unei provocări. Totuși, energia lor vibrantă poate aduce cu sine unele provocări în relațiile cu colegii de clasă. Aceștia pot fi puțin autoritari și își doresc să fie lideri în orice proiect. Unii îi pot percepe ca fiind „știu totul”. Cu toate acestea, această pasiune și hotărâre pot fi canale pentru realizări remarcabile în viitor.

Discuții

Durata estimată: 2 minute

- Ce v-a surprins mai mult în acest test de personalitate?

Activitatea 3

“CARTONAȘE CU IDEI”

Durata estimată: 10 minute

Scopul activității:

- Informarea participanților și analiza cauzelor externe care pot contribui la dezvoltarea manifestărilor psihocomportamentale la copiii refugiați sau migranți.

Materiale:

Cartonase cauză-efect (Anexa 2)

Formatorul: “În cadrul acestei activități, ne vom concentra atenția asupra personalității copiilor din familiile refugiate sau migrante”.

Instrucțiuni pentru activitate:

Toți participanții vor fi împărțiți în 4-5 grupuri. Fiecare grup va primi un set de cartonașe cu următoarele informații:

- Cauzele externe care determină manifestări comportamentale;
- Efectele comportamentale asociate acestor cauze.

Participanții vor avea sarcina de a stabili corectitudinea interpretării acestor relații de cauză-efect.

CAUZĂ-EFECT

Deteriorarea conduitei școlare	scăderea performanțelor școlare, absenteismul, riscul de abandon școlar, conflictele cu profesorii și colegii, apărute pe fondul lipsei autorității părinților și ca o consecință a lipsei de aspirații pe termen lung;
<i>Sentimente de abandon, nesiguranță, tristețe, anxietate, stări depresive</i>	ca urmare a dorului de părinți, a nevoii de afecțiune părintească, de apreciere din partea părinților, precum și pe fondul dezvoltării unor distorsiuni cognitive;
Atitudine de indiferență, încăpățănare care poate merge uneori până la comportament agresiv	fiind un rezultat al frustrării și a nevoii de atenție. În momentele dificile cu care se confruntă, copilul interpretează absența părinților ca pe o manifestare a indiferenței acestora față de el și de nevoile lui;
<i>Tulburări de atenție (scăderea capacității de concentrare pentru realizarea sarcinilor și “evadarea din realitate”).</i>	obiectul principal al gândurilor copiilor sunt părinții plecați ori situația lor, momentele când vor comunica cu ei, când vor primi pachete etc;
Absența aspirațiilor pe termen lung	determinate de distorsiuni cognitive de genul: „Ca să ai bani nu trebuie să înveți” sau „Când voi fi mai mare, o să plec și eu să muncesc în străinătate și pentru asta nu trebuie să faci carte” etc;

Lipsă de motivație, stări de apatie	scăderea performanțelor școlare, absenteism, risc de abandon școlar, conflicte cu profesorii și colegii, pe fondul lipsei autorității părinților și ca o consecință a lipsei de aspirații pe termen lung;
Dificultăți de adaptare	copiii traversează o perioadă de adaptare la noua situație, la schimbările apărute în viața lor. În lipsa unei pregătiri adecvate a copiilor din partea părinților sau a unei consilieri psihologice, aceștia pot dezvolta în această perioadă de adaptare o <i>reacție acută la stres</i> sau o <i>reacție de adaptare</i> ;
Comportamente predelincente	este o modalitate de a suplini nevoia de apreciere, atenție și afecțiune nesatisfăcute.

Discuție în echipă

Durată estimată: 10 minute

- Cum ați răspuns la întrebări? De ce?
- Care au fost reperele de răspuns?

Reflecție

Durată estimată: 10 minute

După ce am analizat fenomenul stării emoțional-comportamentale la copiii cu grad de vulnerabilitate, vă invit să formulăm sugestii concrete pentru pedagogi, care pot să asigure un climat securizat și binevoitor pentru toți copiii.

Activitatea 4

"MESAJE DE URMAT!"

Durata estimată: 5 minute

Materiale:

Pixuri, biletele mici colorate, flipchart.

Formatorul: "Scrieți un bilețel personal despre cum putem contribui la creșterea stării de bine și la dezvoltarea personalității armonioase a copiilor din grupurile vulnerabile (refugiați, migranți etc.). Acest bilețel îl vom atașa ulterior pe panoul comun al grupului nostru de participanți".

SUGESTII

despre cum putem contribui la creșterea stării de bine și la dezvoltarea personalității armonioase a copiilor din grupurile vulnerabile (refugiați, migranți etc.)

- Criticați cât mai puțin posibil.
- Ajutați copiii să-și descopere calitățile și abilitățile personale.
- Lăudați toate comportamentele pozitive și adecvate ale copiilor.
- Evitați comparațiile între comportamentul copilului și a altor copii sau alte persoane.
- Evidențiați și apreciați progresele copilului în diverse situații.
- Stabiliți așteptări realiste, în funcție de capacitățile copilului.
- Lăudați nu doar rezultatele unei sarcini realizate, ci și efortul depus.
- Fragmentați sarcinile pe care le are de realizat copilul în subsarcini, cu care să poată lucra mai ușor.
- Identificați activitățile pe care copilul le face cu ușurință și creați-i posibilități ca acesta să le efectueze.

Feedback:

Fiecare participant răspunde la întrebările incluse în Chestionarul 2.

Chestionarul 2

Sesiunea 2. "SCAUNUL ÎN CARE TE SIMȚI BINE"

Data desfășurării întrunirii:

A fost nou / important / interesant pentru mine la această instruire următoarele:

Am învățat și voi aplica de azi înainte următoarele:

Propunerile mele pentru activitățile de mentorat:

Concluzie

Formatorul: ”Copilul trebuie ajutat în următoarele aspecte:

- să-și formeze și să-și dezvolte abilități de comunicare și de relaționare cu alți copii și cu adulții;
- Să dobândească abilități de adaptare pentru a face față cât mai bine la schimbările care au decurs din problemele cu care se confruntă;
- să dezvolte abilități de explorare a traseelor educaționale și profesionale.

Noi, în calitate de actori educaționali care activează în școli, centre educaționale și programe after-school, avem responsabilitatea de a contribui la procesul de formare a unei personalități armonioase la copilul în creștere și dezvoltare”.

MULȚUMESC MULT PENTRU IMPLICARE ACTIVĂ, VĂ AȘTEPT LA URMĂTOAREA SESIUNE!

ARIA DE ACTIVITATE II

Asistența psihopedagogică a copiilor în programul de tip “after-school”

Sesiunea 3. **ROLUL ACTIVITĂȚILOR AFTER-SCHOOL ÎN DEZVOLTAREA GENERALĂ A COPIILOR MODERNI**

Durata estimată: 2 ore (se poate ajusta)

Scopul activității:

- Promovarea misiunii programului de tip “after-school” în contextul pedagogic.
- Analiza impactului mediului “școală după școală” asupra stilului de învățare și în relaționarea copiilor.

Materiale:

- Flipchart, hârtie A4, markere, pixuri.

SALUTUL

Durata estimată: 5 minute

Formatorul: “Bună ziua, stimați participanți! Astăzi vom avea ocazia să împărtășim idei și experiențe din viața noastră profesională. Dar, până atunci, aș dori să ne salutăm cu două prenume: unul care ne reprezintă ca adulți și, la doilea, cel care reflectă copilul din noi (poate fi un diminutiv). De exemplu: “Mă numesc Nadejda sau Nadiușa, păpușica”.

Totodată, în cadrul activității noastre vom respecta în continuare regulile grupului”.

Aceste reguli sunt expuse într-un loc vizibil în sala de curs, astfel încât toată lumea să le poată vedea și să și le reamintească.

INTRODUCERE

Durata estimată: 5 minute

Scop:

- Identificarea și actualizarea cunoștințelor participanților din cadrul programului. Participanții se vor percepe pe sine în rol de copii.

Formatorul: "Activitățile after-school reprezintă o modalitate excelentă de a implica copiii în activități intelectuale care urmăresc stimularea gândirii critice și cultivarea valorilor morale importante pentru dezvoltarea personalității lor".

Explorarea sensurilor legate de rolul activităților after-school în dezvoltarea generală a copiilor moderni.

Evaluare preliminară

Durata estimată: 20 minute

Activitatea 1

BRAINSTORMING

Formatorul întreabă:

Cum influențează un program "after-school", în comparație cu opțiunea continuării programului educațional acasă, la dezvoltarea psiho-emoțională a copilului?

Brainstorming

Participanții își vor exprima opiniile, bazate pe propria experiență profesională, formulând 1-2 enunțuri. Formatorul va nota pe flipchart răspunsurile colectate de la participanți.

Reflecție

O activitate centrală din cadrul programului de tip "after-school" este efectuarea temelor pentru acasă. Copilul beneficiază de sprijin și îndrumare din partea unui cadru didactic specializat, ceea ce îl ajută să înțeleagă mai bine noțiunile preluate la clasă și să însușească metode corecte de efectuare a temelor.

Prin participarea la activitățile „after-school”, copilul are ocazia să-și dezvolte noi abilități și să-și descopere noi interese. De asemenea, acest program oferă resurse și deține dotări necesare pentru ca elevul să exploreze diverse domenii ale cunoașterii artistice și științifice.

Un alt avantaj al frecventării programului de tip "after-school" constă în îmbunătățirea capacității de relaționare a copilului. Prin intermediul activităților incluse în program, copilul învață să comunice mai bine atât cu copii de vârsta sa, cât și cu adulții, dezvoltând abilități care îl pregătesc să facă față mai ușor situațiilor și provocărilor viitorului.

Astfel, construirea unei structuri psiho-emoționale solide, bazată pe încrederea în propriile forțe, împreună cu o gândire critică și creativă, reprezintă o prioritate în raport cu copilul, fapt pentru care avem această sesiune de lucru cu genericul "Rolul activităților after-school în dezvoltarea generală a copiilor moderni".

Formatorul: "În această sesiune, vom explora tema asistenței psihopedagogice și procesul de învățare la copii în cadrul programului de tip "after-school". Acest subiect ne oferă posibilitatea să reflectăm asupra rolului copilului în procesul de instruire din 3 perspective:

- Copilul învață mai ușor;
- Copilul este susținut în procesul de învățare;
- Relaționarea cu copilul este bună și foarte bună.

Activitatea 2

"EU, CA ȘI PERSOANĂ INSTRUITĂ"

Durata estimată: 20 minute

Obiectivele activității:

- Să identificăm cele mai importante condiții favorabile pentru o învățare conștientă și plăcută;
- Să evaluăm progresele proprii în abordarea procesului de învățare.

Materiale:

- Fișa de lucru a participantului "Eu, ca și persoană instruită", pixuri.

Instrucțiuni pentru activitate:

Formatorul: "Vă rog să reflectați asupra aspectelor personale legate de procesul de învățare. De exemplu, cum ați învățat să mergeți pe bicicletă sau să conduceți mașina? Vă mai amintiți cum ați învățat aceste lucruri să le faceți?"

Formatorul explică instrucțiunile punctuale care urmează:

- Finalizați, individual, propozițiile de pe fișa de lucru "Eu, ca și o persoană instruită..."
- Discutați cu un alt participant conștientizările pe care le-ați avut, în procesul activității.

Discuții:

- În urma acestor discuții, ce ați aflat, ca autocunoaștere, despre Dumneavoastră în postura de persoană instruită?
- Cum puteți caracteriza acum stilul personal de predare?

Completați individual următoarele enunțuri:

Fișa de lucru "Eu, ca și persoană instruită"	
1	"Eu învăț încet atunci când..."
2	"Eu învăț repede atunci când..."
3	"Să învăț mi se pare mai ușor atunci când..."
4	"Nu pot să învăț atunci când..."
	"Învățarea în grup..."
5	"Învățarea din cărți..."
6	"Învăț bine de la cineva care..."
7	"Nu-mi place să învăț atunci când..."
8	"Mă bucur să învăț atunci când..."

Discutați despre acest exercițiu în grup.

Formatorul:

Ce măsuri ar trebui luate pentru a învăța cu succes în cadrul unui program "after-school"?

În prezent, activitățile unui program "after-school" sunt orientate spre a ajuta copiii să-și facă temele și, totodată, le acordă o pregătire suplimentară, în funcție de nevoile lor. Dar un program de tip after-school poate fi benefic copiilor sub mai multe aspecte.

Iată câteva dintre acestea:

- **Creșterea performanței școlare:** activitățile "after-school" pot îmbunătăți rezultatele școlare și comportamentul elevilor;
- **Descoperirea de noi interese:** prin explorarea mai multor tipuri de activități, copiii își descoperă mai ușor preferințele și talentele. Atunci când un copil demonstrează un interes deosebit pentru o activitate, el se poate concentra mai mult asupra acestei activități în timpul său liber;
- **Dezvoltarea abilităților sociale:** datorită activităților diverse, care fac parte dintr-un program de tip after-school, copiii își dezvoltă empatia, abilitățile de comunicare și aptitudinile de lucru în echipă.

Reflecție

- Ar putea aceste măsuri ajuta elevii Dumneavoastră să învețe mai bine?
- Ce activități, ca exemplu, propuse în cadrul unui program "after-school", credeți că ar ajuta copiii să-și crească nivelul diverselor tipuri de abilități și care ar fi aceste beneficii?

Activitatea 3

"ȘCOALA VISURILOR NOASTRE"

Durata estimată: 20 minute

Obiectivul activității:

- Să creăm tipuri de activități pe care copii le adoră.

Materiale:

- Cartonase colorate (*Anexa 3*).

Instrucțiuni pentru activitate:

- Setul de cartonase colorate conțin o serie de imagini: **copac, televizor, hartă, teatru, experiment, jocuri, origami, pictură**.
- Alegeți unul dintre cartonasele, pornind de la imaginea care vă atrage mai mult, și argumentați de ce este preferată.
- Propuneți exemple de activități extra didactice care includ respectivul obiect și care pot fi efectuate în cadrul unui program "after-school".
- Menționați beneficiile acestor activități pentru dezvoltarea generală a copiilor.

Formatorul: Toate ideile pe care le-am colectat, vă invit să le organizăm în categorii de activități.

ACTIVITĂȚI UTILE

- **Activități recreative:** plimbări în parc, vizionarea ocazională a unor filme de desene animate, jocuri în echipă;
- **Activități "after-school" interesante:** vizionarea unor filme documentare, discuții pe diverse teme de interes pentru copii, lecții de gătit;
- **Laboratorul de științe:** experimente care îi ajută pe copii să cunoască mai bine lumea din jur;
- **Activități de cultură generală:** prezentarea unor țări sau a unor culturi noi, diverse curiozități;
- **Activități pentru dezvoltarea imaginației:** sesiuni de citit și povestit, inventarea de povești;
- **Ateliere de lectură interactivă:** jocuri care încurajează și stimulează interesul copiilor pentru lectură;
- **Activități pentru gestionarea emoțiilor:** prezentarea de jocuri, cântece, filmulețe și povești terapeutice care îi ajută pe cei mici să-și gestioneze trăirile interioare;
- **Ateliere de creație:** arta origami, realizarea obiectelor decorative din mărgelă, pictarea de tablouri, crearea felicitărilor;
- **Activități opționale:** karate, arte marțiale, teatru, arte plastice, pian, înot.

Activitatea 4

CE ȘTIM DESPRE ÎNVĂȚARE?

Durata estimată: 20 minute

Obiectivul activității:

- Să reflectăm asupra procesului de învățare al copiilor, apelând la gândirea critică și la capacitatea de rezolvare de probleme.

Materiale:

- Postere, markere, fișe cu 6 afirmații.

Instrucțiuni pentru activitate:

Formatorul: "Citiți materialul pentru discuții „Ce știm despre învățare? La ce ne ajută gândirea critică?”.

1. Analizați individual aceste 6 afirmații despre învățare și notați exemple care contrazic sau pun sub semnul întrebării aceste afirmații. Enumerați experiențele relevante din experiența din trecut și din prezent, în care ați utilizat metodele Dumneavoastră de predare în clasele în care predați.
2. Formați grupuri de 4-5 persoane și discutați afirmațiile pe care le-ați enumerat anterior. Vă rugăm să observați și să notați orice corelație care apare între afirmațiile menționate, metodele de predare utilizate și experiențele din clasa Dumneavoastră.
3. În cadrul aceluiași grup, alegeți o afirmație din cele șase pentru a o analiza. Examinați în grupul Dumneavoastră modalitatea de aplicare a acestei afirmații. Elaborați un poster pentru a ilustra mai bine rezultatele grupului.

Niciodată nu încetăm să învățăm	Așa cum noi tot timpul comparăm opiniile mai noi cu experiența anterioară, reiese că noi învățăm în continuare, fiind adulți. Opiniile vechi pot fi modificate în urma noilor descoperiri.
Învățarea este un proces individual	Chiar dacă un grup de copii trăiește aceeași experiență, fiecare copil din acest grup va învăța ceva complet diferit față de ceilalți. Explicația constă în faptul că fiecare copil sau adult poartă cu sine propriul amestec de experiențe din trecut.
Învățarea este un proces social	Uneori e mai bine să învățăm în grup, deoarece învățarea devine foarte stimulatoare ca proces.
Învățarea poate fi plăcută	Unii adulți pun sub semnul întrebării această afirmație când se gândesc la anii lor de școală. Cu toate acestea, învățarea poate fi, în același timp, și dificilă, și plăcută. Chiar și greșelile pot fi distractive – amintiți-vă de câte ori ați căzut până ați învățat să mergeți pe bicicletă!

Învățarea înseamnă activitate

Cineva poate să ne învețe un lucru, dar învățarea este, totuși, un proces personal, ea nu ne poate fi luată. Învățarea necesită participarea noastră activă, atât în asimilarea teoriei, cât și în practicarea cunoștințelor noi.

Învățarea înseamnă schimbări

Ca adulți, suntem responsabili de a găsi orice mijloace pentru a învăța copiii să poată face față oricărei dificultăți. Chiar și pentru adulți, învățarea poate însemna modificări dureroase, dar esențiale pentru dezvoltare.

Feedback

Durata estimată: 10 minute

Reflecție

Durata estimată: 10 minute

1. Care este impactul acestor discuții asupra experienței Dumneavoastră profesionale?
2. Există domenii specifice în activitatea Dumneavoastră pedagogică pe care ați dori să le dezvoltați în continuare în urma acestor discuții?
3. Ce aspecte au fost utile pentru Dumneavoastră privind organizarea eficientă a activităților "after-school"?
4. Cu ce concluzii ați rămas în urma acestei sesiuni?

Fiecare participant este invitat să completeze Chestionarul 3.

Chestionarul 3

**Sesiunea 3. "ROLUL ACTIVITĂȚILOR "AFTER-SCHOOL"
ÎN DEZVOLTAREA GENERALĂ A COPIILOR MODERNI"**

Data desfășurării întrunirii:

A fost nou / important / interesant pentru mine la această instruire următoarele:

Am învățat și voi aplica de azi înainte următoarele:

Propunerile mele pentru activitățile de mentorat:

Mulțumim!

Concluzie

Formatorul: "Ideea-cheie a acestei abordări constă în promovarea educației centrate pe copil. Această abordare permite ca activitatea de construire individuală a cunoașterii unui copil să fie mult mai productivă, în special dacă și mediul este agreabil, condiții care sunt oferite de gama variată de programe "after-school". În Moldova, avem o bogată practică în acest domeniu, de mulți ani".

Sesiunea 4. ARTA DE-A FACE FAȚĂ CONFLICTELOR

*Secretul și farmecul vieții noastre nu stau
în lipsa unui conflict, ci în hotărârea și
priceperea noastră de a-l rezolva*

Anton S. Makarenko

Durata estimată: 2 ore (se poate ajusta)

Scopul sesiunii:

- Să formăm competența de a relaționa asertiv în cadrul relațiilor.
- Obiectivele sesiunii:
- Să identificăm modalități de soluționare a conflictelor în relație, pentru a le putea rezolva;
- Să ne autoevaluăm propria modalitate de a reacționa în situații de conflict.

Obiectivele operaționale

- La finalul sesiunii participanții vor fi capabili:
- Să identifice aspectele pozitive și negative ale conflictului în relație;
- Să diferențieze stilurile de abordare a conflictelor în relație;
- Să propună soluții pentru situații conflictuale.

SALUTUL

EXERCIȚIUL „UN SALUT SPECIAL!”

Durata estimată: 5 minute

Formatorul: ”Bună ziua tuturor, sunt nespus de bucuroasă să ne revedem!”

Instrucțiuni pentru activitate:

Participanții stau în cerc și, pe rând, fiecare spune tuturor celor prezenți: „Eu sunt _ (pre-numele) și îmi place să vă salut așa!” Participantul va prezenta un stil unic de salut.

1. Introducere

Durata estimată: 5 minute

Materiale:

- Fișa de lucru a participantului ”Reflecție despre mine”, sac mare din pânză.

Formatorul: Această activitate include metode specifice de creare a unei ”atmosfere plăcute” pentru participanți. De asemenea, activitatea se poate baza pe propria experiență legată de arta de a face față conflictelor.

2. Explorarea conceptului “arta de a face față conflictului”

Scop:

- Să identificăm cunoștințele pe care pedagogii deja le-au asimilat în cadrul prezentului program de instruire.

Evaluare preliminară

Durată estimată: 20 minute

Formatorul: “Conflictul reprezintă lipsa acordului între două sau mai multe părți, care pot fi persoane sau grupuri specifice.

Conflictele pot fi:

- **constructive** – cele care promovează luarea deciziilor în cunoștință de cauză și dezvoltarea relațiilor (bune, utile);
- **distructive** – cele care împiedică interacțiunea eficientă și luarea deciziilor (rele).

Iar acum, să încercăm să îndeplinim un exercițiu simplu”.

Activitatea 1.

"MÂINILE NOASTRE"

Durata estimată: 5 minute

Instrucțiuni pentru activitate:

Formatorul cere participanților să-și pună palmele, una peste alta, la nivelul pieptului, apoi să apese cu palma dreaptă pe palma stângă.

Din experiența anterioară, în timpul acestui exercițiu, se știe că mâna stângă tinde să se opună inconștient, deși moderatorul nu dezvăluie această informație participanților.

Discuție

- Ce ați simțit la nivelul palmelor?
- Cum v-ați simțit în timpul exercițiului?
- Ce sentimente ați avut când ați finalizat sarcina?

Activitatea 2.

"SACUL CU PAPUCEI"

Durată estimată: 20 minute

Obiectivele activității:

- Să identificăm cele mai importante concepte privind arta de a face față conflictelor;
- Să evaluăm progresele proprii în abordarea conflictelor;
- Să demonstrăm abilități de reglare a conflictelor.

Concepte-cheie:

- Comunicare, analiza conflictelor, rezolvarea conflictelor, autoevaluare.

Materiale:

- Fișa de lucru a participantului "Reflecție despre mine", sac mare din pânză, coli de hârtie A4.

Instrucțiuni pentru activitate:

Participanții stau într-un cerc și țin în mână câte o foaie de hârtie. Formatorul are un sac mare la el și-l invită pe fiecare participant să se descălțe de un papucel și să-l pună în sac. După colectarea papuceilor, formatorul va pune sacul plin în afara cercului, la o distanță de 3 metri.

Provocarea este următoarea: **În ce mod participanții vor soluționa situația de a-și recăpăta papuceii?**

Sarcina participanților este ca să utilizeze o tactică personală pentru a soluționa acest conflict.

Rezultatele așteptate:

Colaborarea: unul dintre participanți va întreba pe fiecare al cui este papucul!

Conflictul: toți vorbesc și se luptă pentru ca fiecare să se încalțe mai repede. (*Strategie greșită*)

Activitatea 3.

"DESENE CU UN PIX"

Participanții, împărțiți în grupuri, vor extrage dintr-o pungă sau cutie câte o fișă cu o imagine imprimată pe ea (poate fi un copac, o casă, flori, un om etc.). Apoi, toți vor avea sarcina să deseneze ceea ce au pe fișă (obiect, ființă) cu aceeași cariocă, într-un timp limitat.

Sarcină:

Timp de 3 minute, toți membrii grupului vor desena obiectul din imaginea extrasă cu același singur creion colorat/cariocă.

Discuție

- Ce impresii v-a lăsat jocul? Ce emoții ați trăit pe durata lui?
- Acest joc poate declanșa un conflict? De ce?

Formatorul va prezenta câteva strategii de comportament care pot fi aplicate într-un conflict soluționat prin cooperare.

Strategii de comportament într-un conflict soluționat prin COOPERARE

(Împărțirea sacului cu papucei)

- **Diplomația**

Stabiliți cine are nevoie urgent de papucei.

- **Compromisul**

Acceptați să așteptați până când vă vine rândul.

- **Roata norocului**

Trageți la sorți pentru a decide ordinea distribuirii papuceilor.

- **Căutarea constructivă**

O persoană mai curajoasă și mai inventivă va avea rolul să distribuie papuceii cât mai eficient, întrebând al cui este fiecare, în timp ce-i scoate din sac.

- **Diplomația**

Analizați cine are cea mai mare nevoie de papucei și oferiți-i prioritate.

Știați că...

Formatorul va prezenta ce categorii de conflicte pot exista, și anume:

- între grupuri;
 - interpersonale;
 - intrapersonale (de exemplu, visezi să slăbești,
- dar îți este foarte dificil să renunți la dulciuri, "angoasă mentală");
- între un individ și un grup.

Reflecție

Durata estimată: 10 minute

1. Ce ați simțit în timpul în care ați condus grupul în cadrul acestei activități?
2. Ce gânduri ați avut în momentele în care nu ați găsit soluții la conflict?
3. Ce dificultăți ați întâmpinat în situațiile în care ați încercat să faceți față conflictelor?
4. Care aspecte sunt cele mai importante și necesită a fi evidențiate în predarea gestiunii conflictelor?
5. Cum ați fi procedat dacă ați fi fost în locul conducătorului de grup în această activitate?

Discuție

Formatorul: "Cum credeți, am putea trăi fără conflicte?"

Activitatea 4.

VOI GĂSI O REZOLVARE, SUNT SIGURI!

Durată estimată: 20 minute

Obiectivele activității:

- Să dezvoltăm o înțelegere a binelui public și a binelui privat prin identificarea și diferențierea problemelor pe care le percep în grup.

Materiale:

- Fâșii de hârtie, creioane, informații cu privire la clasificarea problemelor în cele două categorii.

Instrucțiuni pentru activitate:

Participanții identifică problemele (pe o hartă conceptuală) și le clasifică în două categorii: *probleme comune* și *probleme individuale*.

Formatorul: "Comunicarea eficientă este esențială în arta de a face față conflictelor.

Există câteva stiluri de abordare a conflictului:

- **câștig - pierdere** (competiție și cooperare: accentul va fi pus pe cooperarea în grup și pe competiția cu sine)
- **pierdere - pierdere**
- **câștig - câștig**".

Formatorul va nota pe flipchart denumirea activității „**Voi găsi o rezolvare, sunt sigur**”.

Participanții primesc sarcina de a se gândi la toate lucrurile despre care ei cred că sunt în ne-regulă în clasa lor.

Atunci când le atribuie această sarcină, formatorul va indica și domeniile în care pot apărea probleme sau conflicte:

- în timpul lucrului împreună cu alți colegi de clasă;
- între băieți și fete;
- când se împart lucruri, cum ar fi aceeași masă sau aceeași cameră;
- când ești prieten cu cineva etc.

Participanții notează, pe fâșii mici de hârtie, toate problemele și conflictele la care s-au gândit și, unul câte unul, vor lipi aceste fâșii pe tablă sau flipchart. Apoi, participanții vor forma un cerc în fața tablei (flipchart-ului).

Formatorul va sublinia faptul că există două tipuri de probleme: *probleme comune* și *probleme individuale* și va oferi exemple pentru fiecare tip. De exemplu, mult zgomot în clasă poate fi o problemă comună, iar spațiu insuficient pe masă poate fi o problemă individuală.

Din timp, formatorul va avea pregătite două foi care conțin o explicație scurtă a *problemelor comune* și a *problemelor individuale*. Acestea foi vor fi fixate în partea de sus a flipchart-ului, obținând două coloane.

Apoi, formatorul va parcurge problemele scrise pe fâșii și-i va ajuta pe participanți să le încadreze corect, una câte una, în cele două categorii. După ce participanții vor finaliza de organi-

zat problemele și conflictele, formatorul va lansa o discuție pentru a stabili care dintre acestea pot fi soluționate ușor.

După ce toți participanții au votat diversele soluții pentru problemele sau conflictele listate, ei vor primi următoarea sarcină: să elaboreze în scris un Contract-Regulament cu regulile pentru echipă, care va fi semnat de toți. Contractul poate avea formatul unui afiș, a unei pagini A4 sau poate fi un document rulat, cu un sigiliu. Cum va decide echipa.

Formatorul: Vă propun să folosiți una din cele patru modalități de soluționare a conflictului. Le vom nota pe flipchart”.

PATRU modalități de soluționare a CONFLICTULUI

Durata estimată: 10 minute

- **Rivalitate** – activism sporit, combinat cu lipsa de dorință de a coopera (dorința de a atinge un obiectiv cu orice preț);
- **Evitare** - nu există nici activism, nici dorință de cooperare (conversația este condusă într-o altă direcție);
- **Adaptare** - lipsa activismului, combinat cu o dorință clară de cooperare (mergem cu fluxul).
- **Colaborare** – activism sporit, combinat cu o dorință exprimată de cooperare.

Discuție

Durată estimată: 5 minute

- Cum a fost procesul de identificare a problemelor comune și a problemelor individuale: ușor sau dificil? Argumentați.
- Ce v-a ajutat să găsiți o modalitate de rezolvare a conflictului?

Participanții sunt invitați în față pentru a prezenta Contractul /Regulamentul cu regulile echipei, pe care l-au semnat, fiecare în parte.

Reflecție

Durata estimată: 15 minute

Formatorul: ”Vă invit să comentăm patru principii de management al conflictelor, elaborate de către specialiști”.

PRINCIPII DE MANAGEMENT AL CONFLICTELOR

1. **Menținerea unei relații pozitive** pe perioada conflictului prin ascultare activă, întrebări deschise pentru clarificarea mesajelor;
2. **Diferențierea** între evenimente, comportament și interpretarea acestora;
3. **Utilizarea comunicării directe**, evitarea învinovățirii și etichetării interlocutorului;
4. **Identificarea barierelor** în rezolvarea conflictului (judecarea persoanei, în loc de a evalua mesajul, ascultarea interlocutorului pentru a identifica greșelile, în loc de a înțelege mesajul).

Activitatea 5.

"AVANTAJE ȘI DEZAVANTAJE"

Durata estimată: 10 minute

Scopul activității:

- Să identificăm avantajele și dezavantajele care decurg din conflictele interumane.

Materiale:

- 2 foi de vatman, markere.

Instrucțiuni pentru activitate:

Formați 2 echipe: prima echipă va avea sarcina să noteze cât mai multe consecințe pozitive ale situațiilor conflictuale, iar a doua echipă va face o listă a consecințelor negative ale conflictelor.

În continuare, fiecare echipă își va prezenta lista. Dacă cealaltă echipă are întrebări și comentarii, aceasta le poate exprima numai după ce echipa care prezintă își va finaliza prezentarea.

Formatorul va ghida răspunsurile participanților.

AVANTAJE	DEZAVANTAJE
• conflictul scoate în evidență „veriga slabă” din relație; • permite să vedem partea ascunsă a relațiilor; • face posibilă eliberarea emoțiilor negative, reducerea tensiunii; • contribuie la revizuirea opiniilor proprii; • contribuie la consolidarea echipei în confruntarea cu un oponent extern.	• experiențe emoționale negative care pot conduce la diverse stări; • încălcarea relațiilor interpersonale și personale, scăderea disciplinei, deteriorarea climatului socio-psihologic; • deteriorarea calității muncii - restabilirea dificilă a relațiilor cu colegii; • ideea de câștigător sau învins; • pierderi temporare – după un minut de conflict urmează alte 12 minute de trăiri post-conflictuale.

Un reprezentant din fiecare grup va comenta în fața tuturor colegilor lista propusă de grupul său.

Feedback

Durata estimată: 10 minute

- Ce-ați găsit ca fiind util, interesant pentru Dumneavoastră în cadrul acestei sesiuni?
- Ce-ați descoperit nou despre voi înșivă sau despre un alt membru al grupului?
- Care sunt impresiile Dumneavoastră despre această activitate?
- Care sunt concluziile cu care rămâneți în urma acestei sesiuni?

Formatorul va solicita participanților să răspundă la întrebările Chestionarului 4.

Chestionarul 4

SESIUNEA 4. ARTA DE A FACE FAȚĂ CONFLICTELOR

Data desfășurării instruirii:

A fost nou / important / interesant pentru mine la această instruire următoarele:

Am învățat și voi aplica de azi înainte următoarele:

Propunerile mele pentru activitățile de mentorat:

Mulțumim!

Formatorul: "De astăzi, vă propun să răspundeți cu un zâmbet și să utilizați enunțuri formulate la persoana întâi ("Eu - enunțuri"), pentru a vă concentra atenția asupra felului în care vă simțiți și pentru a putea să-i comunicați adversarului despre aceasta, în loc de a recurge la „Tu - enunțuri”. Acestea vor agrava situația și vor conduce la aprofundarea conflictului. În concluzie, să avem parte de persoane empaticе, asemenea nouă!"

VĂ AȘTEPT LA URMĂTOAREA SEȘIUNE!

ARIA DE ACTIVITATE III.

Competența culturală

Sesiunea 5. DEZVOLTAREA RELAȚIILOR UMANE. STEREOTIPURILE ÎN VIAȚA NOASTRĂ

Durata estimată: 2 ore (se poate ajusta)

Obiectivele sesiunii:

- Să însușim tehnici pentru formarea abilităților care contribuie la dezvoltarea relațiilor umane;
- Să înțelegem influența stereotipurilor și a prejudecăților asupra relațiilor interpersonale.

Materiale:

Fișa de lucru a participantului, foi A4.

SALUTUL

Durata estimată: 5 minute

Exercițiul „Un salut fierbinte ca... soarele!”

Formatorul: ”Bună ziua tuturor, sunt nespus de bucuroasă să ne revedem! Dragi participanți, Vă propun ca să ne salutăm cu ajutorul unei comparații (ca figură de stil): *fierbinte ca un soare, duios ca o melodie...*”

În această sesiune, vom discuta despre influența stereotipurilor în viața noastră. Cum credeți în ce măsură, de la 0 la 100%, stereotipurile ne determină calitatea vieții?”.

1. Explorarea conceptului ”stereotipuri”

Durata estimată: 15 minute

Scop:

- Să identificăm cunoștințele, pe care pedagogii deja le dețin la această temă.

Informații preliminare: un stereotip este credința că toți membrii unui anumit grup posedă în același fel anumite calități. În principal prin stereotipuri se susține că toți membrii unui grup sunt la fel și că nu există între ei diferențe individuale.

Stereotipul înseamnă o imagine, o opinie preconcepută față de o persoană sau un grup. Poate avea o conotație pozitivă sau negativă. Prejudecățile pot fi analizate și schimbate cu privire la persoană. Ele au mai des o conotație negativă.

Activitatea 1.

CĂLĂTORIA ÎN CUPEUL DE TREN

Durată estimată: 10 minute

Scopul activității:

- Să analizăm convingerilor noastre despre stereotipuri.

Formatorul: "Alegeți 3 persoane cu care vreți să călătoriți în cupeul unui tren, timp de o săptămână, din următoarea listă de 10 persoane:

- un polițist
- un om gras, obez
- un tânăr cu SIDA
- un cerșetor
- un om beat
- un copil agresiv
- un fermier francez
- o femeie de etnie romă
- un copil orb
- o prostituată tânără

Discuții

- Care a fost intenția alegerii pe care ați făcut-o pentru fiecare persoană?
- După care criteriu v-ați ghidat?

Formatorul: "Alegeți 3 persoane cu care **nu vreți** să călătoriți în cupeul unui tren, timp de o săptămână, din lista cu următoarele 10 persoane:

- un polițist
- un om gras, obez
- un tânăr cu SIDA
- un cerșetor
- un om beat
- un copil agresiv
- un fermier francez
- o femeie de etnie romă
- un copil orb
- o prostituată tânără

Discuții

- Care au fost factorii decisivi de care ați ținut cont atunci când ați respins o persoană din listă?
- Ce stereotipuri din copilărie aveți formate față de persoanele cu acest statut? Cum credeți, aceste stereotipuri vă încurcă în viață?

Gândirea stereotipică mai mult dăunează relațiilor umane.

Activitatea 2.

"COMPORTAMENTUL INHIBAT"

Durata estimată: 10 minute

Formatorul: "Observați persoanele din anturajul Dumneavoastră care au un comportament inhibat. Cum se exteriorizează acest tip de comportament?"

Formatorul va explica participanților că, în procesul de observare, vor fi urmărite consecințele comportamentului inhibat sub 3 aspecte:

- la nivelul rezultatelor concrete
- la nivelul relațiilor cu ceilalți
- la nivelul emoțiilor, sentimentelor.

Formatorul: "Observați-vă propriile manifestări de comportament inhibat. Descrieți acest comportament cât mai detaliat cu putință, precum și situațiile când acesta se manifestă".

Discuție:

- Ce gânduri, ce temeri, ce emoții apar și cum vă comportați înaintea situației în cauză, în timpul ei și după aceea?
- Care sunt consecințele concrete? Dar cele relaționale?

Activitatea 3.

"DESPRE STEREOTIPURI"

Durată estimată: 10 minute

Obiectivele activității:

- Să descriem avantajele și dezavantajele situației de a recurge la stereotipuri.

Formatorul: "Să presupunem faptul că am întâlnit o persoană din Antarctica care ne-a tratat rău. O remarcă stereotipică ar fi: "Toți cei din Antarctica sunt nepoliticoși!". Dar, în realitate, cum sunt toți ceilalți oameni care trăiesc în acolo? Sunt ei, cu toții, nepoliticoși? Probabil că nu. S-ar putea ca unii locuitori să fie nepoliticoși, iar alții să fie destul de respectuoși față de ceilalți oameni".

Ulterior, formatorul va îndemna participanții:

- să prezinte exemple de stereotipuri obișnuite;
- să numească avantajele și dezavantajele recurgerii la stereotipuri.

Participanții vor primi sarcina să noteze:

- trei concepte pe care le-au învățat din această sesiune;
- două idei pe care ar dori să le dezvolte, să le completeze cu noi informații;
- o pricepere sau o abilitate pe care și-au format-o sau au exersat-o în cadrul activității.

Formatorul: "A gândi recurgând la stereotipuri înseamnă a crede că toți membrii unui grup au aceleași calități. Când cineva recurge la un stereotip de gândire acest lucru presupune că nici un membru al grupului nu este diferit de ceilalți. Ne întâlnim des cu oameni care sunt victime ale stereotipurilor".

Discuție:

Care sunt stereotipurile curente despre:

- un copil deștept
- un copil mai puțin inteligent
- un profesor
- un părinte
- o stea de cinema
- un fanatic religios
- o persoană săracă
- o persoană bogată
- o persoană în etate
- o persoană cu dizabilități

Activitatea 4.

"PERSONA MEA IDEALĂ"

Durață estimată: 10 minute

Formatorul: "Vă invit să descrieți copilul ideal/persoana de vârstă Dumneavoastră, ideală".

Completați propozițiile cu aceste caracteristici:

- Să fie: _____
- Să aibă: _____
- Să facă: _____

Discuții:

- Cum credeți: ceea ce ați completat, ca și caracteristici, au fost, la fel, stereotipuri? Dacă nu, argumentați
- Care este efectul stereotipului asupra unei persoane?
- Dar asupra comunității?
- Dar asupra persoanei care gândește și crede în acel stereotip?

Reflecție

Durață estimată: 15 minute

- De unde ați preluat diferite stereotipuri?
- În ce fel ne afectează stereotipurile în viața cotidiană?
- În ce fel stereotipurile sunt nefolositoare nouă?
- În ce fel stereotipurile pot deveni periculoase pentru oameni?

Feedback final

- Cu ce concluzii plecați referitor la această sesiune?

Fiecare participant va răspunde la întrebările Chestionarului 5.

Chestionarul 5

Sesiunea 5. STEREOTIPURILE ÎN VIAȚA NOASTRĂ
Data desfășurării instruirii:
A fost nou / important / interesant pentru mine la această instruire următoarele:
Am învățat și voi aplica de azi înainte următoarele:
Propunerile mele pentru activitățile de mentorat:
Mulțumim!

Formatorul: "Opiniile noastre despre o minoritate etnică pot fi influențate de modul în care aceasta este prezentată în mass-media, de atitudinile celor cu care venim în contact și de propria noastră experiență cu membrii acestei minorități. Să avem grijă ca stereotipurile să nu devină obstacole în relațiile umane".

Durata estimată: 2 ore (se poate ajusta)

Scopul sesiunii:

- Să cultivăm valorile familiale în scopul inițierii și formării personalității.

Obiectivele sesiunii:

- Să identificăm multiplele aspecte ale relațiilor umane din perspectiva multiculturalității;
- Să elaborăm portretul unui partener tolerant în familia multiculturală;
- Să alegem modul asertiv de relaționare în condițiile interculturalității și multiculturalității.

Obiectivele operaționale:

- La finalul activității didactice participanții vor fi capabili:
- Să definească noțiunile „multiculturalitate” și „interculturalitate” prin prisma relațiilor;
- Să deducă posibile dificultăți de relaționare în cuplurile interculturale în baza situațiilor concrete;
- Să manifeste atitudine pozitivă față de cuplurile multiculturale.

Materiale:

- O minge, fișa de lucru a participantului, foi A4.

SALUTUL

EXERCITIUL ”DORINȚĂ PENTRU AZI”

Durata estimată: 5 minute

Materiale:

- o minge

Instrucțiuni pentru activitate:

Formatorul: ”Să începem activitatea noastră exprimându-ne reciproc dorințele pentru astăzi. Să o facem scurt, de preferință, printr-un cuvânt. Aruncați mingea către persoana a căreia vrei să-i spunei dorința și, în același timp, i-o și spunei. La rândul său, persoana care a prins mingea, o aruncă următoarei persoane, exprimându-și dorința pentru astăzi. Ne vom asigura că mingea a ajuns la toți participanții, ca nimeni să nu fie omis”.

Explorarea conceptelor „multiculturalitate”, „subculturi”

Formatorul va da exemple de diferite subculturi din societate, cu care interacționăm:

- minorități etnice și naționale;
- minorități religioase;
- persoane cu nevoi speciale;
- minorități sexuale;
- grup de persoane care au aderat la o anumită valoare;
- grupuri socio-culturale cristalizate în jurul unui interes comun; găști de cartier.

Participanții se vor grupa a câte 4-5 persoane, iar fiecare grup va primi câte o fișă care conține o listă de situații specifice (studii de caz).

Studii de caz

1. Ești o tânără de 17 ani, de etnie romă și îți dorești să mergi și tu la discotecă, împreună cu un băiat.
2. Tatăl tău este fost condamnat.
3. Vrei să-ți întemeiezi o familie, dar te confrunți cu reticența celor din jur.
4. Provii dintr-o familie de credincioși bapțiști și te-ai îndrăgostit de fata preotului ortodox din localitate.
5. Ești fiica primarului localității și ai atras simpatia feciorului paznicului de la primărie.
6. Ai aflat că fata pe care o simpatizezi, dar cu care nu ai comunicat niciodată, este surdomută.
7. Ai aflat că copilul tău își dorește să fie câine-lup.

Sarcini pentru participanți:

- Citiți studiile de caz.
- Identificați emoțiile, gândurile și comportamentul persoanei din studiul de caz supus analizei, pe care le manifestă pentru a realiza scopul său.
- Discutați-le în grup.
- Enumerați dificultățile cu care s-ar confrunta acești copii în inițierea relațiilor interpersonale.
- Identificați împreună ce drepturi ale copiilor au fost încălcate/afectate în fiecare situație.

La următoarea etapă, fiecare grup va face o prezentare a sarcinii îndeplinite.

În baza celor discutate, participanții vor elabora o definiție a termenilor „multiculturalitate” și „interculturalitate”. Formatorul va completa răspunsurile în baza suportului informațional, prezentat în continuare.

E BINE DE ȘTIUT

Multiculturalitatea este termenul care denumește existența mai multor culturi în cadrul aceleiași țări.

Interculturalitatea este termenul care denumește contactul dintre culturi, existența unui dialog între acestea și, nu în ultimul rând, interacțiunea și influența pe care o primesc reciproc.

Prin **subcultură** se înțelege fie o tendință de manifestare subiacentă a unei culturi elementare, fie o cultură a grupurilor și subgrupurilor sociale dintr-o comunitate etnică. (DEX'98). În domenii precum sociologia, antropologia și studiile culturale, subcultura este definită ca un grup de oameni care împărtășesc o cultură (distinctă sau obscură), care se deosebește față de cultura cu o prezență mai mare, dominantă, denumită și mainstream, căreia îi aparțin.

Dacă o anumită subcultură este caracterizată de o opoziție sistematică față de cultura dominantă, aceasta este definită ca fiind o **contracultură**. „Adepții unei contraculturi resping unele sau majoritatea standardelor și modelelor comportamentale ale societății înglobate, dar nu resping toate normele și valorile culturii dominante” (I. Mihăilescu, 1993).

Dick Hebdige, în cartea „**Subcultura și sensul stilului**” (1979) argumentează că o subcultură este o subversiune a normalității. Subculturile pot fi percepute ca fiind negative, din cauza faptului că acestea critică standardul social dominant. În esență, subculturile aduc împreună indivizi cu opinii asemănătoare, care se simt neglijăți de standardele sociale, și le permit să-și dezvolte o identitate.

Formatorul invită participanții să pună în discuție efectele pozitive și negative ale multiculturalității.

Vor fi clarificate următoarele concepte: „discriminare”, „marginalizare socială”, „toleranță”.

Activitatea 2.

"SUBCULTURA QUADROBER"

Durata estimată: 20 minute

Scopul activității:

- Să explorăm subiectul într-un mod creativ și interactiv.

Formatorul: "Cine sunt Quadrober-ii? Sunt copii care aleargă în patru membre, imitând animalele. Termenul „quadrobics” este format din două cuvinte, „quattro” și „aerobic”, primul însemnând „patru”.

Participanții vor fi invitați să răspundă la întrebările din secțiunea „Cunoaște și descoperă”.

CUNOAȘTE ȘI DESCOPERĂ

1. Există diverse motive posibile pentru care copiii imită animalele și practică quadrobiking:

2. Să enumerăm principalele avantaje ale quadrobiking-ului: _____

3. Să evidențiem toate dezavantajele quadrobiking-ului care îi îngrijorează deseori pe oameni:

4. Există diverse motive pentru care copiii imită animalele și practică quadrobiking:

Prezentări

Metoda didactică "Diamant" reprezintă o strategie de învățare activă și participativă, care încurajează participanții să se implice activ în activitate, fapt care stimulează dezvoltarea gândirii critice, precum și a abilităților de comunicare și colaborare.

Instrucțiuni

Se vor completa casetele goale, de sus în jos, în baza următoarelor instrucțiuni:

Rândul 1: notați denumirea celor două caracteristici ale subculturii studiate;

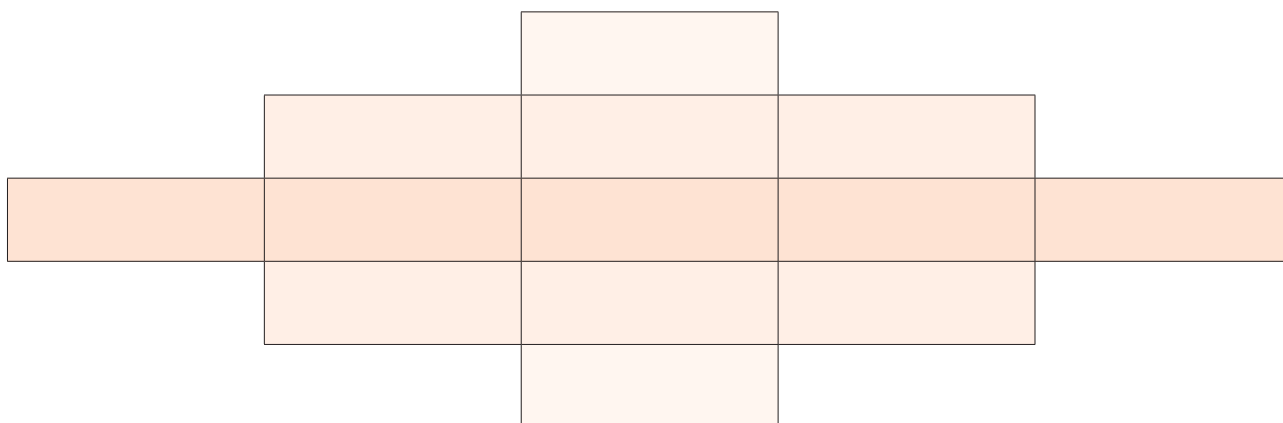
Rândul 2: notați 3 cuvinte/ un text scurt care să reflecte evoluția, proveniența traseului acestei subculturi;

Rândul 3: notați 5 cuvinte/ un text scurt care să exprime cauzele sau motivele aderării copiilor la această subkultură;

Rândul 4: notați 3 cuvinte/ un text scurt care să sintetizeze avantajele și dezavantaje viziunii subculturale în cauză;

Rândul 5: notați un cuvânt / un text scurt care să reprezinte locul acestei subculturi în normalitatea societății.

Fișă de lucru
"DIAMANTUL"

În final, casetele vor fi unite între ele cu segmente care vor reliefa structura diamantului. Metoda este foarte atractivă și valoroasă pentru participanți, deoarece, cu ajutorul ei, participanții pot să realizeze corespondențe care îi ajută să înțeleagă importanța, cauzele, deosebirile, caracteristicile legate de subcultura supusă analizei.

Mai multe informații, puteți găsi la acest link:

<https://wotpack.ru/ro/kvadrobbery-kto-eto-takie-prostymi-slovami-i-otkuda-poshlo-dvizhenie/>

Activitatea 3.

"LINIA VALORILOR"

Durată estimată: 20 minute

Scopul activității:

- Să dezvoltăm gândirea critică în situații actuale.

Formatorul va adresa o întrebare sau va prezenta o problemă care are mai multe opțiuni de răspuns/rezolvare. De exemplu, privind elaborarea unor măsuri oficiale împotriva quadrobics-ului. Participanții vor analiza situația în mod independent, formându-și o anumită atitudine, formulând un anumit răspuns.

La solicitarea formatorului, participanții se așază într-o linie, în funcție de poziția adoptată față de problema în discuție. La un capăt al liniei se situează cei cu opinii PRO, la celălalt capăt al liniei se vor grupa participanții cu opinii CONTRA. Dispunerea participanților spre extremitățile liniei valorice exprimă intensitatea atitudinilor lor față de subiectul în discuție. Cei indeciși se pot plasa la mijlocul liniei valorice sau într-o parte separată a sălii.

Participanții vor discuta cu colegii lor răspunsurile la întrebarea/problema luată în dezbatere. Participanții indeciși pot fi convinși de o tabără sau alta să li se alăture prin susținerea cu argumente a poziției adoptate.

Reflecție

Durata estimată: 10 minute

- Cum v-ați simțit când ați condus grupul în timpul acestei activități?
- Ce gânduri ați avut în perioada în care ați rămas fără soluție?

Fiecare participant va răspunde la întrebările Chestionarului 6.

Chestionarul 6

Sesiunea 6. MULTICULTURALITATEA ȘI VALORILE FAMILIALE
Data desfășurării instruirii:
A fost nou / important / interesant pentru mine la această instruire următoarele:
Am învățat și voi aplica de azi înainte următoarele:
Propunerile mele pentru activitățile de mentorat:
Mulțumesc!

Formatorul: "Este important să înțelegem că responsabilitatea pedagogilor și a părinților copiilor care practică Quadrober-ul nu poate fi retrasă, chiar și în absența unor măsuri legislative suplimentare, în viitor. Indiferent de hobby-ul sau subcultura aleasă, orice încălcare a legii, abateri de la standardele morale sau batjocorire a valorilor umane poate conduce la consecințe grave și, din acest motiv, generează o serie de întrebări.

Pentru a preveni experiențele negative, se recomandă ca pedagogii și părinții să manifeste constant interes față de hobby-urile copiilor".

ARIA DE ACTIVITATE IV.

Asistența psihopedagogică bazată pe trauma copiilor

Sesiunea 7. URMĂRILE TRAUMEI PSIHOLOGICE LA COPII

Timpul estimat: 2-3 ore (se poate ajusta)

Materiale:

- 3 foi de vatman, markere.

SALUTUL

EXERCIȚIUL „SALUTUL!”

Durata estimată: 5 minute

Participanții își spun prenumele, apoi își atribuie o asociere cu o pasăre sau cu un animal. Totodată, își argumentează scurt prezentarea dată.

Introducere

Ce este trauma psihologică?

Durata estimată: 15 minute

1. Definiție:

Trauma psihologică reprezintă răspunsurile emoționale și psihologice pe care un copil le dezvoltă în urma unui eveniment sau unei serii de evenimente care îl afectează profund.

Exemple de traumă:

- abuz fizic, emoțional sau sexual
- pierderea unei persoane dragi
- expunerea la violență sau neglijare
- sărăcie extremă etc.

Trauma poate fi vizibilă sau invizibilă și poate afecta copiii în moduri diferite, în funcție de vârstă, personalitate și resursele de sprijin de care dispun.

2. Explorarea conceptului “cum se manifestă trauma psihologică la copii?”

Durata estimată: 20 minute

Scop:

- Să identificăm cunoștințele privind semnele caracteristice în manifestarea comportamentală la copii cu traume psihologice.

Evaluare preliminară

Durata estimată: 20 minute

Răspuns așteptat în urma discuțiilor în grupuri de participanți (la mese):

MANIFESTAREA TRAUMEI PSIHOLOGICE

Semne fizice și comportamentale

- **Semne emoționale:** anxietate, depresie, tristețe profundă, iritabilitate, frică, temeri necontrolate;
- **Comportamente problematice:** agresivitate, izolare, regresii (de exemplu, un copil care deja a învățat să folosească toaleta poate începe să aibă accidente din nou), dificultăți de concentrare;
- **Probleme de învățare:** dificultăți de concentrare, performanță scăzută, absenteism crescut.

Cum se poate manifesta trauma la vârste diferite?

- **La copii mici:** regresii comportamentale, frici intense, atașamente excesive sau evitate.
- **La copii mai mari și adolescenți:** comportamente de risc, izolare socială, consum de substanțe.

3. Impactul pe termen lung al traumei asupra dezvoltării copilului

Durată estimată: 20 minute

Formatorul va explica conținut din tabel.

Impactul pe termen lung al traumei asupra dezvoltării copilului

- **Probleme emoționale și comportamentale:** copiii traumatizați pot dezvolta tulburări de stres post-traumatic (TSPT), tulburări de anxietate, depresie sau probleme de relaționare;
- **Impact asupra dezvoltării cognitive:** dificultăți în procesarea informațiilor, performanță școlară scăzută, probleme de memorie și concentrare;
- **Relațiile interpersonale:** traumele pot afecta capacitatea de a stabili relații sănătoase, ducând la dificultăți în a-și exprima emoțiile sau în a interacționa cu alți copii și adulți.

Formatorul va solicita participanților să formeze 3 grupuri de lucru, primind sarcina de a identifica răspunsuri la întrebările din tabelul următor. Răspunsurile vor fi scrise pe foi de vatman.

Cum să recunoaștem semnele traumei în comportamentul unui copil?

Cum să sprijinim copiii care au suferit o traumă?

Creați unui plan de intervenție personalizat.

Prezentare

1. Cum să recunoaștem semnele traumei în comportamentul unui copil?

Durata estimată: 20 minute

Răspuns expectativ din partea participanților:

- Observarea comportamentelor specifice:
 - Comportamente extreme (fie foarte calme, fie foarte agitate)
 - Schimbări bruște ale comportamentului (de exemplu, un copil care anterior era sociabil devine retras sau, dimpotrivă, agresiv).
 - Refuzul de a participa la activitățile școlare sau sociale.
- Studiu de caz:
 - Identificați exemple din viața reală pentru a înțelege mai bine cum se poate manifesta trauma.
- Importanța unei abordări empatică și fără judecată:
 - Crearea unui mediu în care copilul să se simtă în siguranță și să se simtă încurajat să-și exprime emoțiile.

2. Cum să sprijinim copiii care au suferit o traumă?

Durată estimată: 20 minute

Răspuns așteptat din partea participanților:

- Crearea unui mediu sigur:
 - Copiii traumatizați au nevoie de un mediu stabil și predictibil, de rutine clare, de un climat pozitiv în clasă.
- Abordarea comportamentelor dificile:
 - Cum să gestionăm comportamentele disruptive, fără a le agrava traumele.
- Strategii de susținere:
 - **Comunicarea empatică:** ascultare activă, validarea sentimentelor copilului;
 - **Mecanisme de coping:** încurajarea exprimării emoțiilor prin desen, crearea povestirilor sau alte activități creative.
 - **Colaborarea cu psihologi/consilieri:** când este cazul, este important să lucrăm împreună cu specialiști pentru a-i asigura copilului un sprijin adecvat.

3. Crearea unui plan de intervenție personalizat

Durata estimată: 20 minute

Răspuns așteptat din partea participanților:

- Dezvoltarea unui plan de sprijin:
 - Identificarea pașilor concreți pentru a sprijini un copil care prezintă semne de traumă;
 - Colaborarea cu părinții sau cu tutorii;
- Resurse și suport pentru profesori:
 - Formare continuă, acces la consilieri școlari.

Reflecție

Durata estimată: 15 minute

Crearea unui spațiu pentru întrebări și pentru abordarea situațiilor specifice cu care pedagogii, copiii se confruntă în mediul educațional sau familial. Discuții despre limitările și provocările pe care le pot întâmpina în abordarea copiilor traumatizați.

Feedback

Durata estimată: 10 minute

- Cu ce concluzii ați rămas după această sesiune?

Formatorul va încuraja autoîngrijirea: "Profesia de cadru didactic este adesea stresantă, iar sprijinul pe care să și-l acorde personal este esențial pentru a putea sprijini eficient copiii".

Fiecare participant va răspunde la întrebările Chestionarului 7.

Chestionarul 7

Sesiunea 7. URMĂRILE TRAUMEI PSIHOLOGICE LA COPII
Data desfășurării întrunirii:
N.P. participantului _____
A fost nou, important, interesant pentru mine la această instruire?
Am învățat și voi aplica de azi înainte
Propun pentru activitățile de mentorat
Mulțumesc!

Formatorul:

Concluzie: Este esențial ca pedagogii să înțeleagă că fiecare copil este unic și poate reacționa diferit la traume. Așadar, abordarea lor trebuie să fie adaptată nevoilor fiecărui copil în parte. Suportul din partea pedagogilor și a părinților este crucial pentru a crea un mediu educațional sănătos pentru toți copiii.

Sesiunea 8. INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ PENTRU LINIȘTEA INTERIOARĂ

Durata estimată: 2 ore (se poate ajusta)

Obiectivele sesiunii:

- Să relaționăm asertiv în cadrul relațiilor;
- Să identificăm emoțiile de bază specifice ființei umane;
- De a exprima asertiv emoțiile;

La finalul sesiunii participanții vor fi capabili:

- să explice rolul inteligenței emoționale pentru liniștea interioară;
- să experimenteze modalități de exprimare asertivă a emoțiilor;
- să manifeste deschidere pentru a-și perfecționa felul de exprimare emoțională.

Materiale:

- Foi A4, markere, cartonașe verzi, galbene, roșii.

SALUTUL

Durata estimată: 5 minute

Formatorul: "Bună ziua, stimați participanți! Haideți să ne bucurăm de această zi – și vă propun să ne salutăm, menționând de ce această zi este deosebită. În cazul meu, salutul ar fi acesta: "Bună, dragilor, sunt fericită că astăzi e o zi cu soare!"

Participanții își vor spune, pe rând, prenumele și se vor saluta în formatul propus.

Instrucțiuni pentru activitate:

Formatorul va propune participanților să identifice miturile despre emoții:

- Decideți dacă enunțul este adevărat sau fals. Răspundeți la întrebări prin "da", "nu știu" sau "nu".

1. Este posibil să nu simțiți nici o emoție?
2. Au existat cazuri când emoțiile v-au împiedicat?
3. Ați întâmpinat situații în care alte persoane nu v-au înțeles sentimentele?
4. Au existat cazuri când ați avut dificultăți în a înțelege sentimentele altor oameni?
5. Există emoții care credeți că trebuie ascunse, în nici un caz exprimate?

Participanții vor răspunde la întrebări cu ajutorul cartonașelor colorate:

- verde = DA;
- galben = NU ȘTIU;
- roșu = NU.

Formatorul va explica faptul că orice emoție este foarte importantă, fiind cea mai valoroasă sursă de informare în viață. Orice emoție are atât partea sa pozitivă, cât și cea negativă.

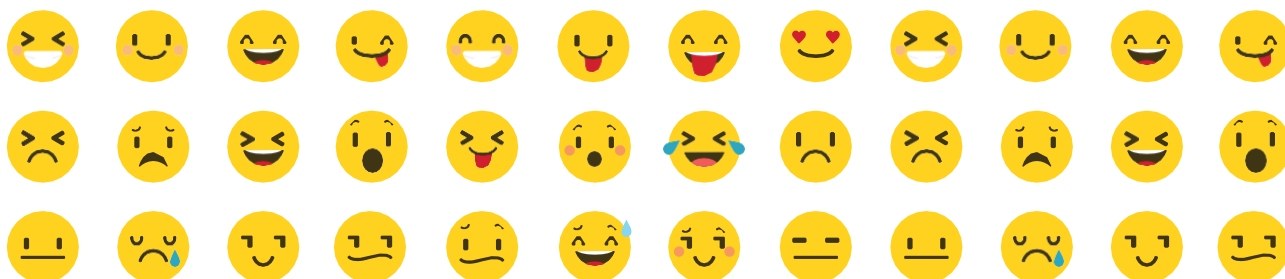
Activitatea 1.

"BENEFICIILE ȘI DAUNELE EMOȚIILOR"

Durata estimată: 15 minute

Sarcină:

- Completați tabelul de mai jos, formulând care sunt beneficiile și daunele emoțiilor.

BENEFICIILE EMOȚIILOR	DAUNELE EMOȚIILOR

Activitatea 2.

"FURIA"

Durată estimată: 10 minute

Analizați o situație în care apare furia.

De exemplu, un prieten v-a promis că merge la film, însă, în ultimul moment, v-a anunțat că trebuie să-și ajute părinții.

Formatorul face o concluzie a celor discutate.

Pentru a face față situației conflictuale, participanții pot alege:

- Să accepte emoția de furie pe care o simt;
- Să reducă furia prin relaxare sau alte activități;
- Să-și asume responsabilitatea pentru propria furie și să nu-l învinuiască pe celălalt că i-a provocat furia;
- Să vorbească despre furia lui/ei într-un mod acceptabil: "Mă înfurii atunci când tu...", "Aș vrea ca...", "Ce părere ai despre asta?".

Împreună cu participanții, formatorul va contura mecanismul de apariție a furiei, dar și modalitățile de exprimare a acesteia. El va accentua ideea că fiecare emoție trebuie exprimată, dar e important să fim atenți la modul cum o exteriorizăm, pentru a nu-i afecta pe cei din jur.

Discuție

Formatorul: "Răspundeți la întrebările următoare:

- Este posibil să devenim stăpânii propriilor emoții?
- Cum facem aceasta?

Activitatea 3.

"PIATRA DIN PANTOF"

(situații cu emoții neplăcute)

Durată estimată: 15 minute

Instrucțiuni pentru activitate:

Amintiți-vă de o situație personală în care ați trăit emoții puternice și analizați situația.

Observați persoanele din jurul vostru, adulți și copii, și identificați în conduita lor semne ale inteligenței emoționale (IE).

- Evaluați în ce măsură dați dovadă de inteligență emoțională.
- Ce componente ale inteligenței emoționale ar trebui să dezvoltați?
- Elaborați un plan de acțiuni pentru a vă crește nivelul inteligenței emoționale.

Reflecție:

Explorarea soluțiilor alternative prin folosirea tehnicii de brainstorming, cu identificarea avantajelor și dezavantajelor opțiunilor. Nu confundați cu oferirea soluțiilor.

Activitatea 4.

"EXPRIMAREA EMOȚIONALĂ"

Durată estimată: 5 minute

Instrucțiuni pentru activitate:

Formatorul: "Referindu-ne la acest aspect al comunicării, și anume exprimarea emoțiilor în comunicare, Vă rog, dragi participanți, să răspundeți la câteva întrebări, pentru a identifica miturile despre emoții. Vă rog să răspundeți cu *Fals sau Adevărat*".

Răspuns expectativ din partea participanților:

În societate s-au conturat diverse cogniții eronate în ceea ce privește rolul și modul de exprimare a emoțiilor.

ADEVĂR ȘI MITURI DESPRE EMOȚII

1. Emoțiile joacă un rol important în adaptarea persoanei la un mediu nou. (*Adevărat*)
2. Există un mod potrivit pentru a simți în orice situație. (*Adevărat*)
3. A-i lăsa pe alții să-ți cunoască emoțiile este un semn de vulnerabilitate. (*Fals*)
4. Emoțiile negative sunt distructive. (*Fals*)
5. Alte persoane pot să judece mai bine emoțiile și sentimentele mele. (*Fals*)
6. A-ți exprima emoțiile este un semn al lipsei de control a lor. (*Fals*)
7. Cunoașterea, înțelegerea, exprimarea și controlul emoțiilor asigură supraviețuirea. (*Adevărat*)
8. Emoțiile apar fără nici un motiv. (*Fals*)
9. Unele emoții sunt ridicole și stupide. (*Fals*)
10. Dacă prietenii nu aprobă modul meu de a reacționa, înseamnă că ar trebui să reacționez altfel. (*Adevărat*)
11. Emoțiile negative trebuie ignorate. (*Fals*)

Discuții în grup:

- Discutarea miturilor despre emoții;
- Identificarea și recunoașterea emoțiilor;
- Identificarea evenimentelor declanșatoare (relația gânduri - emoții);
- Identificarea modalităților de exprimare comportamentală a emoției.

Formatorul va explica, la final, modalitățile de optimizare a comunicării.

Activitatea 5.

"LIMBAJUL RESPONSABILITĂȚII"

Durata estimată: 10 minute

Instrucțiuni pentru activitate:

Participanții vor alcătui mesaje la persoana I ("*Eu simt...*"), concentrându-se pe ceea ce simt ei înșiși (persoana care comunică) și pe comportamentul interlocutorului.

Scopul este să fie prevenite reacțiile defensive în comunicare prin evitarea criticii și a evaluării.

Utilizați 3 componente:

- Descrierea comportamentului: "*Atunci când întârzii la ore...*";
- Exprimarea propriilor emoții: "*Mă enervez...*";
- Formularea consecințelor comportamentului: "*Deoarece trebuie să-mi întrerup discursul și îmi uit ideea*".

Dezvoltarea emoțională a elevilor este decisivă pentru succesul lor în viață, nu doar pentru rezultatele școlare. Capacitatea de a recunoaște și de a face față emoțiilor conduce la performanțe mai mari la școală, în muncă și în relațiile interpersonale.

MANAGEMENTUL EMOȚIILOR

- 1. Identificarea și conștientizarea a ceea ce simțim** (putem considera ca suntem iritați când de fapt suntem doar îngrijorați). Capacitatea de a-și identifica și simți emoțiile le mai reduce din intensitate. Cuvintele pe care le folosim pentru a ne defini emoțiile ne influențează felul în care simțim, gândim, trăim. Datorită etichetei puse ne putem intensifica/diminua o stare emoțională. Se recomandă focalizarea atenției spre acea zonă a corpului supra încordată datorită emoțiilor.
- 2. Acceptarea emoțiilor**
- 3. Eliberarea de emoții** - prin comunicarea cu prietenii, jurnal, relaxare, sport etc. E necesar să schimbăm gândurile și credințele iraționale care ne conduc la trăirile afective negative, acestea fiind determinate nu de ceea ce ți se întâmplă sau de ceea ce fac cei din jur, ci de modul în care gândești.

Reflecție

Durata estimată: 15 minute

Feedback

Durata estimată: 10 minute

Emoțiile fac parte din psihicul nostru uman, astfel că noi nu putem să relaționăm cu mediul înconjurător fără acestea, indiferent de vârstă.

Inteligența emoțională ține de capacitatea de control și de autocontrol al stresului și al emoțiilor negative.

Componente:

- percepția eficientă a propriilor emoții și ale emoțiilor celorlalți;
- controlul emoțiilor;
- utilizarea emoțiilor în mod productiv
- înțelegerea emoțiilor.

Formatorul:

- Ce concluzii v-ați făcut în urma acestei sesiuni?

Fiecare participant va răspunde la întrebările Chestionarului 8.

Chestionarul 8

Sesiunea 8. INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ PENTRU LINIȘTEA INTERIOARĂ
Data desfășurării întrunirii:
N.P. participantului _____
A fost nou, important, interesant pentru mine la această instruire?
Am învățat și voi aplica de azi înainte
Propun pentru activitățile de mentorat
Mulțumesc!

ARIA DE ACTIVITATE V.

Managementul relației pedagog-copil în timpul procesului educațional

Sesiunea 9. **LECȚIA ȘI STRESUL. NECESITĂȚILE PEDAGOGILOR**

Durata estimată: 2 ore (se poate ajusta)

Obiectivul sesiunii:

- Pedagogii vor avea oportunitatea de a reflecta asupra metodelor de predare adaptate nevoilor speciale ale copiilor.

SALUTUL

EXERCIȚIUL „UN SALUT CU INTUIȚIE!”

Durata estimată: 5 minute

Formatorul: ”Bună ziua, dragi participanți! Subiectul sesiunii de astăzi este lecția și stresul. Vă rog să vă prezentați cu prenumele preferat și să găsiți un argument, continuând enunțul meu, care este următorul: *”Cred că astăzi vom avea o activitate foarte productivă, deoarece...”*”.

1. Introducere în temă

Durata estimată: 5 minute

Formatorul: ”Activitățile pe care le vom desfășura astăzi evidențiază dificultățile cu care se pot confrunta profesorii în contextul schimbărilor din sistemul de învățământ, punând accent pe sprijinirea cadrelor didactice.

Deși stresul face parte din viața noastră, foarte puține se fac pentru a determina cauzele și efectele acestuia și, de asemenea, pentru stabilirea unor strategii care să ne ajute să ne descurcăm mai bine în condiții de stres. De aceea, probabil, ideea de stres trezește la profesori mai multe emoții de veselie, decât discuții serioase.

Pedagogii recunosc cu greu că suferă de stres, de teamă că acest lucru ar putea fi interpretat ca o slăbiciune sau ca o incapacitate profesională. Totodată, ar fi greșit să vedem stresul doar ca pe o experiență în întregime negativă și inevitabilă. Conștientizând latura sa pozitivă, stresul poate fi înțeles, în sala de clasă, ca fiind o percepție a problemelor existente care, la rândul lor, fac necesară acordarea asistenței. Prin urmare, stresul poate fi contraproductiv, dar, în același timp, poate fi și o modalitate de a îmbunătăți procesul de predare”.

2. Explorarea conceptului de stres

Scop:

- A identifica cunoștințele pe care pedagogii deja le au în cadrul Programului.

Evaluare preliminară

Durată estimată: 20 minute

Activitatea 2.

”PIXUL ÎN PAHAR”

Durata estimată: 30 minute

Materiale:

- Pixuri, 2 pahare, foarfece, fișe de lucru, foi, foi imprimate cu istorioarele „Rebeca Muvuah” și „Carol Jennings” (Anexa 4).

Instrucțiuni pentru activitate:

Participanții sunt repartizați în două grupuri. În mijlocul mesei, la care lucrează un grup, se află un pahar cu pixuri pentru toți reprezentanții grupului.

Formatorul împarte textul care urmează a fi citit în câteva fragmente și convine cu participanții ca, la semnalul său, toți să ia câte un pix în mână și să înceapă să citească individual fragmentul propus.

Participantul care a finalizat lectura, va pune pixul înapoi în pahar. Când toate pixurile sunt iarăși în pahar, va începe o discuție pe marginea celor citite.

După clarificarea întrebărilor și eliminarea ambiguităților, participanții vor lua din nou, fiecare, pixul său din pahar și va citi fragmentul următor. Se va proceda similar până vor fi lecturate toate fragmentele textului.

Formatorul:

1. Citiți din fișele pe care le-ați primit cele două istorioarele: „**Rebecă Muvuah**” și „**Carol Jennings**”.
2. Discutați aceste istorioare în grupuri formate din 6 participanți. Care sunt principalele mesaje, idei? Notați-le pe foi, individual.

Discuții în grup:

- Ce lecții putem extrage, din perspectiva oportunităților educaționale privind nevoile speciale în școlile noastre, din aceste povestiri?

Participanții vor elabora, în grup, o listă cu recomandări pe care le-ar da unui pedagog care predă unor copii cu nevoi speciale într-o școală. La întocmirea listei, se va lua în considerare sugestiile din istorioare și de propria experiență.

Un membru al grupului va citi listele transmise de ceilalți participanți din grupul său. Ulterior, vor fi puse în discuție diferențele dintre diversele liste.

Reflecție

Durata estimată: 15 minute

- Ce v-a atras atenția cel mai mult în cadrul acestor discuții?
- Există aspecte, legate de clasa în care predați, pe care ați dori să le regândiți în urma acestui exercițiu?

Activitatea 3.

NECESITĂȚILE PEDAGOGILOR

Durata estimată: 20 minute

Scopul activității:

- Să luăm în considerare modul în care „nevoilor speciale” ale pedagogilor pot fi satisfăcute.

Exerciții

- Citiți materialul pentru discuții **„Susținere pentru profesori”**.
- Notăți, pe 4 pagini separate, răspunsul la următoarele întrebări:

Care este presiunea pe care o simțiți în timpul activităților dvs.?	Cum faceți față?	Cum reacționați când nu puteți face față presiunii?	Cum ați diminua dvs. stresul din școală?

- Nu semnați această fișă de lucru - răspunsul Dumneavoastră va rămâne anonim.
- Creați patru echipe de lucru, iar fiecare echipă va colecta toate răspunsurile la una din întrebările de mai sus.
- Interpretați răspunsurile și elaborați o listă cu concluzii.
- Fiecare grup va prezenta lista cu concluzii.

Reflecție

Durata estimată: 10 minute

- Profitați de toate resursele pentru a face față presiunii în timp muncii?
- Există în instituția Dumneavoastră un program de sprijin pentru personalul didactic?
- Cum ar putea fi îmbunătățită situația?

Material pentru discuție

Există trei metode prin care putem analiza problema stresului. În primul rând, vom investiga presiunea asupra profesorilor cu mai multă precizie, pornind de la premisa că anumite circumstanțe din mediul educațional sunt percepute că ar favoriza stresul.

Stresul cauzat de mediul înconjurător poate avea două cauze: *condiții precare de muncă* sau *modificări radicale în natura profesiei*. Prin condiții de muncă precare se înțeleg factori

precum materiale didactice inadecvate, condiții nesatisfăcătoare la locul de muncă, zgomot excesiv, lipsa sprijinului reciproc între cadrele didactice, salarii mici și oportunități reduse de creștere în carieră.

Schimbările în natura profesiei pot include atât modificări organizaționale, cât și transformări în cadrul școlii și al consiliului școlar. De asemenea, acestea pot apărea în urma evoluției așteptărilor publice, după introducerea unor noi metode de predare, la schimbarea modului de a percepe noile roluri profesionale etc.

Al doilea mod de a înțelege stresul este **examinarea reacției cadrelor didactice în diverse situații de stres**. Fiecare persoană va reacționa diferit la o anumită problemă, iar ceea ce funcționează pentru o persoană, poate să nu fie aplicabil pentru altele. Și deoarece nu toți reușesc să facă față problemelor, în consecință se poate confrunta cu teama care, în cele din urmă, poate conduce la probleme de sănătate.

În cele din urmă, o analiză a relațiilor umane ne poate oferi o explicație privind cauzele stresului. Astfel, pe lângă factorii din mediul înconjurător, sunt luate în considerare și relațiile interpersonale, inclusiv punctele forte și punctele slabe ale cadrelor didactice.

Cauzele stresului

Stresul profesorilor poate fi analizat prin prisma unor trepte pe care pedagogii le urcă, ca reacție, în raport cu o situație dificilă. Aceste trepte reflectă creșterea reacțiilor negative față de situația de stres. Ceea ce urmează este o ilustrație a acestui proces:

Prima treaptă

Profesorul devine conștient de creșterea cerințelor și încearcă să le gestioneze folosind metode vechi sau noi, bazându-se pe competențe profesionale. De exemplu, profesorul are un elev care nu înțelege o problemă nouă la matematică și decide să discute cu un coleg situația în cauză. În rezultat, el se alege cu o nouă abilitate.

Treapta a doua

Profesorul începe să-și pună la îndoială capacitățile profesionale atunci când ceva nu funcționează în clasă. În cadrul exemplului nostru, profesorul crede că e vina lui dacă elevul nu a înțeles sarcina nouă.

Treapta a treia

Sentimentele de eșec, dacă nu sunt gestionate, pot genera efecte ample, cum ar fi apariția unor boli psihosomatice. Secvența de stres al cadrului didactic, descrisă mai sus, arată că, în absența unui sprijin intern sau extern, la nivelul primei trepte de stres, frustrarea va conduce la apariția stărilor de anxietate, care cauzează boli.

Factorii care previn stresul

S-au efectuat mai multe studii care au analizat factorii de stres prezenți în diferite meserii. Următorii factori sunt relevanți în toate profesiile, indiferent dacă au de-a face cu educația sau nu:

1. Divergențe de roluri și conflicte

În ultimul timp, au avut loc multe dezbateri despre rolul educației, al școlilor și al profesorilor. Mulți consideră că rolurile s-au extins și, actualmente, pedagogii trebuie să acorde mai multă atenție atât pentru a preda un anumit subiect, cât și pentru a fi implicați în viața copiilor. Această evoluție aduce în prim-plan și aspectul responsabilității: față de cine este responsabil

profesorul? Este acesta responsabil față de copil, de părinți, față de școală, comunitate sau întreaga societate?

2. Supraîncărcarea cu roluri

Părinții au așteptarea ca profesorii să preia activități suplimentare. Însă, în contextul modificărilor din domeniul instruirii și al curriculum-ului, părinții ar trebui să-și extindă, la fel, rolul lor pentru a face față unui număr mai mare de sarcini educaționale și administrative.

3. Colaborarea dincolo de frontierele organizaționale

O cerință față de profesori este să colaboreze cu colegii din cadrul școlii. Astfel, profesorii au nu numai responsabilități personale, inclusiv în alte domenii, dar și responsabilități față de lucrul efectuat de colegii lor. Profesorii fac parte, de asemenea, din echipe multidisciplinare în care colaborează împreună cu alți colegi din afara instituției și cu părinții, iar aceștia pot avea opinii diferite despre ceea ce ar trebui să se întâmple în sala de clasă.

4. Responsabilitate față de oameni

Un profesor, pe durata unei săptămâni, poate interacționa cu mai multe persoane și poate lua decizii care să le modeleze viețile lor în mod semnificativ. Pentru orice eroare, această responsabilitate este amplificată de către critica publică.

5. Lipsa de comunicare

La nivel de clasă, profesorii beneficiază de un anumit grad de autonomie. Însă pot profesorii controla ceea ce se întâmplă în afara clasei? În cadrul unei instituții de învățământ sau la nivel guvernamental ar putea fi luate mai multe decizii care să fie aplicabile în situațiile în care persoanele se simt neauzite și lipsite de control.

Sprrijin pentru cadrele didactice

După ce am stabilit ce este stresul și ce impact are, este important să cunoaștem metodele prin care profesorii ar putea face mai bine față stresului. În general, există două opțiuni: fie sunt identificate măsuri de reducere a stresului, fie vor fi dezvoltate strategii de evitare a acestuia. Ambele posibilități sunt examinate în detaliu mai jos.

Astfel, pot fi aplicate o serie de măsuri care pot reduce din riscul apariției situațiilor de stres. Acestea se împart în următoarele categorii:

1. Personale

Reacția personală reprezintă răspunsul cel mai probabil la stres. Astfel, profesorul reacționează la situația stresantă fie prin învățare, fie prin îmbunătățirea abilităților sale profesionale.

Pentru a putea depăși stresul, se recomandă descoperirea și practicarea unor interese extrașcolare, a hobby-urilor, de asemenea comunicarea cu colegii, prietenii sau familia la diverse subiecte, evitând subiectele legate de muncă.

Pentru îmbunătățirea abilităților profesionale, pot fi dezvoltate strategii care variază de la modificări minore administrative până la stabilirea limitelor prin a spune „Nu”. Toate acestea sunt posibile într-o școală responsabilă, oferind oportunități de formare la scară mică.

2. Interpersonale

Profesorul trebuie să aibă posibilitatea să discute cu alți experți despre ceea ce îl preocupă, fără a simți amenințare sau vulnerabilitate. Prin cultivarea lucrului în echipă, profesorii se vor simți înțeleși, sprijiniți, cu condiția să existe încredere în echipă. Ședințele pot fi orientate astfel ca să contribuie la diminuarea unei probleme sau la soluționarea acesteia prin intermediul

investigării situației.

3. Organizaționale

Cel mai înțelept lucru este, probabil, să recunoaștem faptul că o atmosferă de echipă, bazată pe schimb de experiență și de opinii, nu poate exista fără un efort conștient din partea conducerii școlii. Mai întâi de toate, această atmosferă trebuie creată. De asemenea, modul în care cadrele didactice interacționează între ele reprezintă un factor decisiv în sistemul de sprijin organizațional, care ajută instituția să creeze o atmosferă în care profesorii să se simtă încurajați să-și exprime problemele lor, mai degrabă decât să le ascundă.

Feedback

Durată estimată: 10 minute

Reflecție

Durata estimată: 10 minute

Formatorul: "Un program de observare și discuții despre predare sau de schimburi constructive înregistrate în format video va permite crearea unui mediu sigur, nepericulos, în care discuția să devină posibilă pentru orice activitate. O echipă voluntară de auto-ajutorare poate activa în cadrul școlii. Grupul poate stabili domeniile care vor fi puse în discuție, încurajându-i pe toți să vorbească despre anumite aspecte care îi preocupă, din cadrul școlii.

O metodă mai riguroasă ar fi crearea unui grup, format din pedagogi, care să se ocupe de rezolvarea problemei. Discutarea cazului problematic al unui elev, de exemplu: identificarea pedagogului care ar face față cel mai bine acestei situații, solicitarea opiniei elevului despre cum vede el problema lui etc. La final, grupul să identifice care ar fi soluțiile. După un anumit timp, acțiunile stabilite pentru a fi implementate vor fi verificate din nou, iar grupul va decide care vor fi acțiunile viitoare".

Discuție:

- Cu ce concluzii plecați de la această sesiune?

Fiecare participant va răspunde la întrebările Chestionarului 9.

Chestionarul 9

Sesiunea 9. LECȚIA ȘI STRESUL. NECESITĂȚILE PEDAGOGILOR

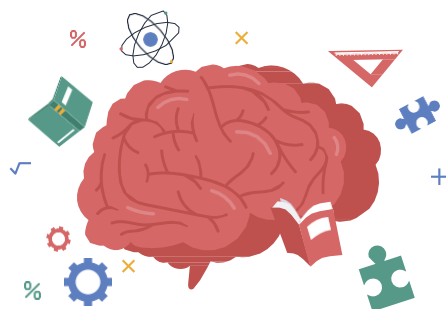
Data desfășurării instruirii:

A fost nou / important / interesant pentru mine la această instruire următoarele:

Am învățat și voi aplica de azi înainte următoarele:

Propunerile mele pentru activitățile de mentorat:

Mulțumesc!

Durata estimată: 2-3 ore (se poate ajusta)

Obiectivul sesiunii:

- Să reflectăm asupra învățării copiilor prin intermediul gândirii critice și capacitatea de rezolvare de probleme.

Materiale:

- Flipchart, hârtie A4, markere, pixuri.

SALUTUL

Durata estimată: 5 minute

Formatorul: Bună ziua, stimați participanți! Astăzi, vom avea ocazia să discutăm despre valoarea gândirii critice pentru copiii moderni. Dar, înainte de toate, haideți să ne salutăm, utilizând fraza: "Mă numesc (*numele*) și descrieți, pe scurt, istoria prenumelui dvs."

"Dragi participanți, în cadrul activităților noastre sunt respectate în continuare Regulile grupului. (Acestea sunt notate pe o foaie, afișată în auditoriu într-un loc vizibil, astfel încât toată lumea să le poată vedea și reaminti).

Introducere

Durată estimată: 15 minute

– Ce este gândirea critică?

Formatorul: Să definim gândirea critică.

Gândirea critică este abilitatea de a analiza, de a evalua și de a formula opinii informate și logice în mod independent. Aceasta implică curiozitate, deschidere mentală, raționament logic și capacitatea de a argumenta clar.

IMPORTANȚA GÂNDIRII CRITICE ÎN EDUCAȚIE

- Permite copiilor să ia decizii informate.
- Îi ajută să evalueze și să interpreteze informațiile într-un mod mai eficient.
- Dezvoltă abilități de rezolvare a problemelor, creativitate și autonomie.
- Este un factor esențial în dezvoltarea abilităților sociale și civice, ajutând copiii să participe activ și responsabil în comunitate.

Activitatea 2.

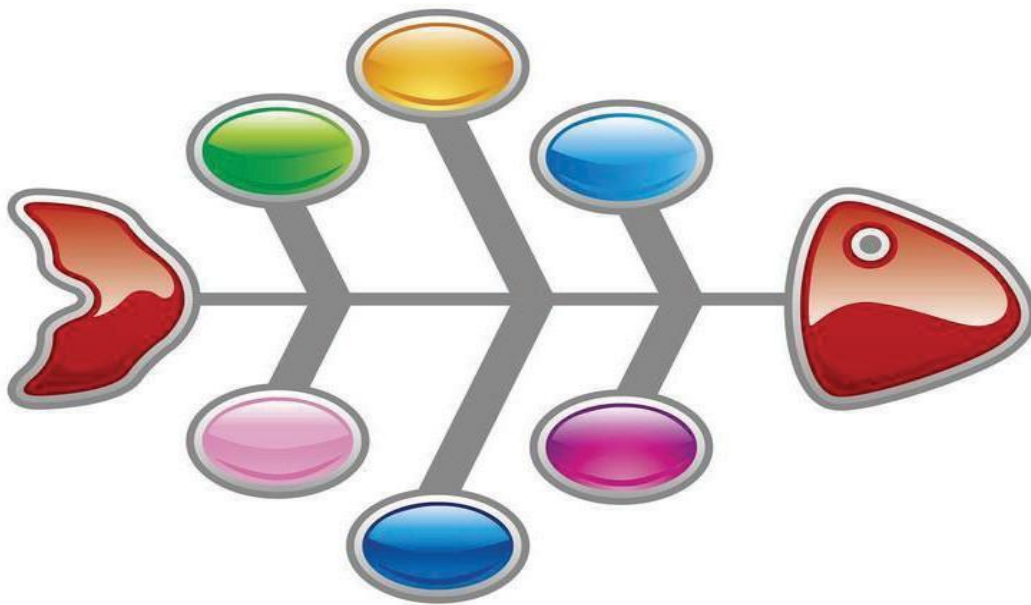
COMPONENTELE GÂNDIRII CRITICE

Durată estimată: 20 minute

Formatorul: "Vă propun o metodă grafică, numită **"Fishbone"**, care contribuie la dezvoltarea gândirii critice.

Ce vom face? Vom analiza o situație critică, iar structura analizei o vom trece prin acest pește:

- **coada** = cauzele pe care le-am identificat;
- **capul** = rezultatul, soluția;
- **partea superioară** = semne caracteristice, concepte, termeni, descrierea situației;
- **partea inferioară** = dovezi, argumente, date.

Metoda Fishbone evidențiază grafic elementele fundamentale ale gândirii critice.

ELEMENTELE FUNDAMENTALE ALE GÂNDIRII CRITICE

- **Analiza:** capacitatea de a examina argumentele și informațiile;
- **Evaluarea:** cum evaluăm dovezile, argumentele și sursele de informație;
- **Argumentarea:** construirea unor argumente solide și logic structurate;
- **Reflecția:** capacitatea de a evalua propriile gânduri și raționamente, pentru a înțelege mai bine procesele mentale proprii.

Abilitățile esențiale pentru dezvoltarea gândirii critice sunt:

- Curiozitatea și dorința de a înțelege ceva profund;
- Deschidere către noi perspective;
- Capacitatea de a pune întrebări și de a căuta răspunsuri;
- Capacitatea de a face legături între concepte și de a găsi soluții alternative.

Activitate 3.

BRAINSTORMING

Formatorul adresează participanților următoarea întrebare:

- Care sunt obstacole în dezvoltarea gândirii critice?

Brainstorming

Durată estimată: 15 minute

Participanții își exprimă opiniile, făcând trimitere la propria experiență profesională (1-2 enunțuri). Formatorul notează răspunsurile pe flipchart.

Răspuns expectativ din partea participanților:

PROVOCĂRI COMUNE

- **Mentalități rigide:** copiii pot deveni „blocați” în moduri de gândire tradiționale sau de “a accepta totul ca adevărat”, fără a analiza critic.
- **Teama de greșeli:** mulți copii sunt speriați să greșească și preferă să răspundă “corect”, în loc să exploreze răspunsuri alternative.
- **Lipsa încrederii în propriile idei:** copiii pot avea dificultăți în a-și exprima gândurile din cauza lipsei de încredere.
- **Lipsa unui mediu care sprijină gândirea critică:** dacă lecțiile sunt prea structurate și nu permit explorarea și dezbateră ideilor, elevii nu vor dezvolta abilități de gândire critică.

Formatorul pune întrebare participanților:

STRATEGII ȘI METODE PENTRU DEZVOLTAREA GÂNDIRII CRITICE

Durată estimată: 40 minute

Răspuns așteptat din partea participanților:

1. Întrebări deschise: încurajarea copiilor să pună întrebări și să gândească dincolo de răspunsurile simple.

Exemple:

- „Cum ai ajuns la această concluzie?”
- „Ce dovezi ai pentru a susține această opinie?”
- „Cum ai face altfel, având în vedere aceste informații?”

2. Dezbateră și argumentarea:

- Organizarea unor dezbateri pe teme relevante, care permit copiilor să-și exprime opiniile și să-și susțină punctele de vedere;
- Încurajarea copiilor să-și susțină opiniile cu exemple și dovezi, nu doar cu afirmații generale;
- Gândirea divergentă: activități care încurajează creativitatea și identificarea mai multor soluții la aceeași problemă.

Exemple:

- „Care sunt trei moduri diferite de a rezolva această problemă?”
- „Cum ar arăta soluția ta într-un alt context?”

3. Stimularea reflecției:

- Încurajarea copiilor să-și analizeze propriile gânduri și procese de raționament.

Exemple:

- „De ce ai ales această soluție? Cum crezi că ar putea fi îmbunătățită?”
- „Ce ai învățat din această activitate și cum îți va schimba modul de gândire?”
- Învățarea prin proiecte: proiectele de grup sunt o metodă excelentă de a stimula gândirea critică, întrucât copiii trebuie să colaboreze, să-și argumenteze punctele de vedere și să identifice soluții comune.

Activitate practică 5.

EXERCIȚII DE STIMULARE A GÂNDIRII CRITICE

Durată estimată: 30 minute

Exercițiul 1:

Cum ar rezolva problema X participanții cu gândire critică?

Prezentați o problemă școlară sau socială aplicând metoda *Fishbone* pentru stimularea gândirii critice.

Exemplu:

Cum să îmbunătățim un proces educațional sau cum să rezolvăm o problemă de mediu?

Exercițiul 2:

Analiza unei afirmații

Participanții vor analiza o afirmație controversată.

De exemplu: "Orice om are dreptul să-și riște viața pentru a și-o păstra" (*Jean-Jacques Rousseau*).

Ei vor trebui să formuleze întrebări critice privind:

- sursa informației;
- validitatea dovezilor;
- formularea consecințelor unei acceptări necritice a afirmației.

Activitatea 6.

COLABORAREA CU COPIII PENTRU DEZVOLTAREA GÂNDIRII CRITICE

Durata estimată: 20 minute

Crearea unui mediu de învățare încurajator:

- Cum să încurajăm copiii să-și exprime opiniile, chiar și atunci când acestea sunt diferite de cele ale pedagogului sau ale colegilor.
- Importanța unui feedback constructiv care să sprijine procesul de gândire critică, nu doar corectitudinea răspunsurilor.

Bine de știut!

Valorificarea gândirii critice poate fi realizată prin activități de grup, dezbateri, eseuri argumentative, alte metode formative care pun accent pe importanța procesului, nu doar a produsului final.

Răspunde la întrebarea:

- Cum să evaluăm dezvoltarea gândirii critice la copii?

Reflecție

Durata estimată: 10 minute

- Ce am învățat despre gândirea critică și cum o putem aplica în activitățile noastre educaționale?
- Platforme online utile pentru învățarea gândirii critice și dezvoltarea abilităților de argumentare.
- Ce tip de activități pot stimula gândirea critică în clasă?

Fiecare participant va răspunde la întrebările Chestionarului 10.

Chestionarul 10

Sesiunea 10. VALORIFICAREA GÂNDIRII CRITICE
Data desfășurării instruirii:
A fost nou / important / interesant pentru mine la această instruire următoarele:
Am învățat și voi aplica de azi înainte următoarele:
Propunerile mele pentru activitățile de mentorat:
Mulțumesc!

Concluzie: Gândirea critică este IMPORTANTĂ nu doar pentru rezolvarea problemelor, ci și pentru dezvoltarea unui caracter independent și pentru luarea deciziilor informate în viață. După cum noi astăzi am menționat, valoarea gândirii critice este esențială în dezvoltarea abilităților sociale și civice, ajutând copii să participe activ și responsabil în comunitate.

**DRAGI PEDAGOGI,
SUNTEȚI IMPORTANȚI!**

Sperăm ca sesiunile din acest ghid v-au ajutat să le formați elevilor Dumneavoastră o imagine mai clară despre ei înșiși și despre societate și să transformați conflictele lor în situații educaționale.

Totuși, așteptăm sugestiile Dumneavoastră pentru a îmbunătăți temele și mai mult.

Opiniile Dumneavoastră ne vor fi de mare folos în crearea unor programe și activități mai bune pentru gestionarea situațiilor dificile.

Vă rugăm să alocați câteva minute pentru completarea acestui chestionar.

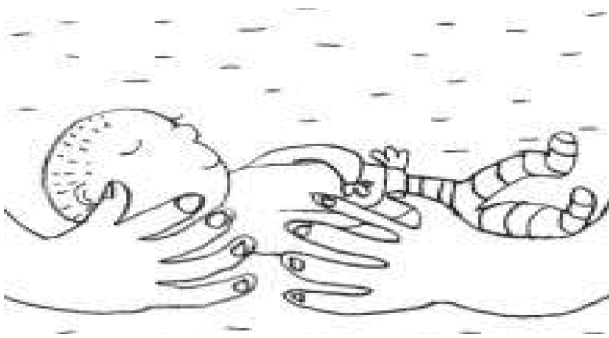
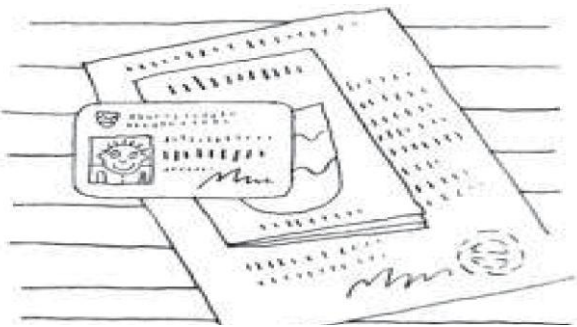
1. Cum ați fost implicat în acest program de formare?
2. Ce vârstă au copiii din clasa dvs.?
3. Ce materii sau activități predați?
4. Ce teme sau activități vi s-au părut potrivite pentru copiii dvs.?
5. Ce sugestii aveți pentru îmbunătățirea activităților dvs.?
6. Ce-i poate motiva pe copii să devină mai interesați în învățarea și aplicarea tehnicilor din curs?
7. Ce subiecte le considerați necesare pentru următoarele discuții sau sesiuni?
8. Vă rugăm să comentați deschis orice aspect al programului de formare pentru pedagogi.

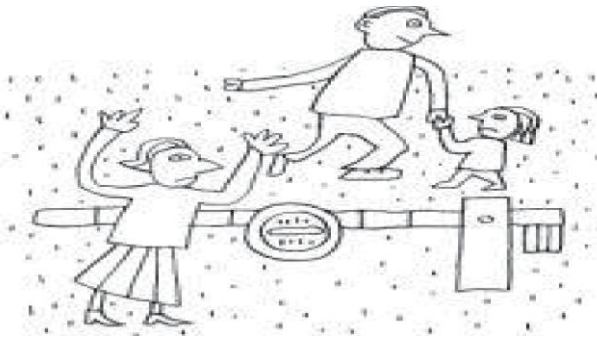
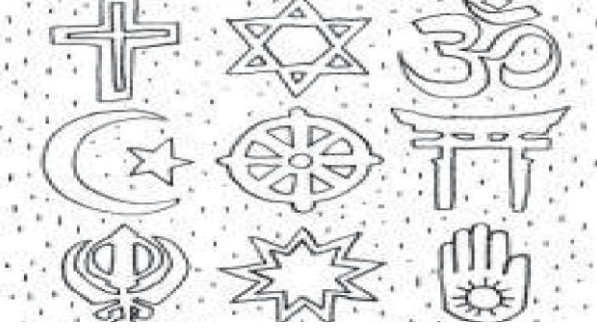
BIBLIOGRAFIE:

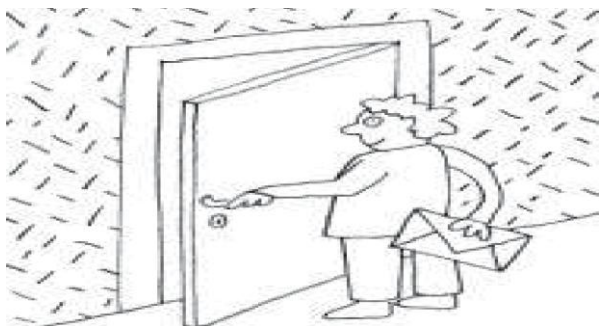
1. Baban, A. Consiliere educațională, ghid metodologic pentru orele de dirigiență și consiliere, Cluj Napoca, 2001.
2. Băieșu, N., Predonescu, E. Consilierea în școală, Conphys, Rm. Vâlcea, 2001.
3. Bețiu, M., Crețu, V. Ghidul profesorului pentru cursul opțional „Decizii pentru un mod sănătos de viață”. Chișinău, 2012.
4. Cartaleanu, T., Cosovan, O. Formarea de competențe prin strategii didactice interactive. Centrul Educațional „Pro Didactica”, Chișinău, 2008.
5. Cartea mare a jocurilor. Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova (CIDDC), Chișinău, 2001.
6. Cucos, C. Educația. Dimensiuni culturale și interculturale. Editura „Polirom”, Iași, 2000.
7. Dumitru, I. Al. - Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Ed. de Vest, Timișoara, 2000.
8. Educație pentru dezvoltare. Ghidul animatorului. Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova (CIDDC), Chișinău, 2001.
9. Goleman, D., - *Inteligența emoțională*, Curtea veche, București, 2001.
10. Ionescu, M. Demersuri creative în predare și învățare. Presa Universală Clujeană, Cluj, 2000.
11. Jeannie L., Steele, Kurtis S. Meredith, Charles Temple. Lectura și scrierea pentru dezvoltarea gândirii critice, vol. I. Publicație a Centrului „Educația”, 2000.
12. Jeannie L., Steele, Kurtis S. Meredith, Charles Temple. Lectura și scrierea pentru dezvoltarea gândirii critice, vol. I. Publicație a Centrului „Educația”, 2000, 2006.
13. Jinga, I., Negreț, Ioan, Învățare eficientă. Editura Ediția, București, 1994.
14. Lemeni, G., Miclea, M - *Consiliere și orientare, ghid de educație pentru cariera*, ed. ASCR, Cluj Napoca, 2004.
15. Materiale de suport pentru predarea drepturilor copilului în cadrul disciplinei „Educația civică”. Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului, Chișinău, 2012; (site: www.edu.md, <http://childrights.md/>).
16. Pruteanu, Ș., *Negocierea și analiza tranzacțională*, Sagittarius, Iași, 1996.
17. Repere ale educației interculturale. Consiliul Național al Tineretului din Moldova, Chișinău, 2013 (sursa web: <http://dialog.cntm.md/wp-content/uploads/2013/04/Repere-ale-Educatiei-Interculturale.pdf>).
18. Roco, M. *Creativitate și inteligența emoțională*, Polirom, Iași, 2001.
19. Авидон И. 100 разминок которые украсят ваш тренинг. Речь, СПб., 2007.
20. Бишоп С. Как делать все по-своему. Развитие вашей асертивности. СПб., Питер, 2001.
21. Бишоп С. Тренинг асертивности. СПб., Питер, 2001.
22. Грецов А. Тренинг общения для подростков. СПб., Питер, 2005.
23. Григорьева Т.Г., Линская Л.В., Усольцева Т.П. Основы конструктивного общения. Методическое пособие для преподавателей. <http://www.koob.ru>.
24. Евтихов О.В.. Практика психологического тренинга. СПб., Речь, 2007.
25. <https://wotpack.ru/ro/kvadrobbery-kto-eto-takie-prostymi-slovami-i-otkuda-poshlo-dvizhenie/>

Sesiunea 1. DREPTURILE COPILULUI

	1. Definiția copilului Un copil este o persoană cu vârsta sub 18 ani.
	2. Nediscriminarea Nici un copil nu poate fi discriminat, indiferent de culoare, gen, limbă, religie, opinie, țara de origine, situația materială, incapacitatea sa fizică sau apartenență etnică.
	3. Binele copilului este crucial În toate legile și deciziile judecătorești, binele copilului va prevala.
	4. Punerea în practică a drepturilor Fiecare stat trebuie să asigure, cât de mult posibil, respectarea drepturilor copilului.
	5. Respectarea drepturilor părinților Fiecare stat este responsabil să se asigure că drepturile și responsabilitățile părinților sunt realizate astfel, încât copiii sunt liberi să-și exercite drepturile. (Guvernele trebuie să respecte drepturile și îndatoririle părinților, ale membrilor familiei și/ sau ale reprezentanților legali prin informarea și consilierea copiilor cu privire la drepturile lor).

	6. Supraviețuirea și dezvoltarea copilului Fiecare copil are dreptul la viață și la supraviețuire. Statul trebuie să asigure condiții în care copiii și tinerii să se poată dezvolta bine.
	7. Numele și cetățenia Fiecare copil are dreptul, prin naștere, la un nume, dreptul de a dobândi o cetățenie și de a fi îngrijit de părinții săi.
	8. Protecția identității Orice copil are dreptul de a-și păstra sau de a-și restabili identitatea, cetățenia și relațiile de familie.
	9. Separarea de părinți Fiecare copil are dreptul de a trăi împreună cu părinții săi, cu excepția situațiilor în care trebuie să fie protejat în fața acestora. Dacă un copil trebuie separat de unul sau ambii părinți, aceștia au dreptul de a-și face cunoscut punctul lor de vedere.
	10. Reunificarea familiei Fiecare copil are dreptul de a părăsi orice țară și de a călători spre propria țară pentru a-și reîntregi familia.

	11. Protecție împotriva răpirii și sechestrării Fiecare stat trebuie să lupte împotriva răpirii, sechestrării copilului de către un părinte sau de către o altă persoană sau a împiedicării reîntoarcerii acestuia.
	12. Libertatea de opinie a copilului Orice copil are dreptul de a fi ascultat și de a-și exprima liber opinia asupra oricărei probleme care îl privește. Aceasta se aplică, în special, în procesele juridice sau administrative. Cu cât copilul are o vârstă mai mare, cu atât mai mult opinia sa trebuie ascultată.
	13. Libertatea de exprimare Orice copil are dreptul să-și exprime liber opiniile, să primească și să difuzeze informații prin media. Fiecare copil are și responsabilitatea de a-și exprima opiniile într-un mod în care să fie respectate drepturile celorlalți.
	14. Libertatea de gândire, de conștiință și de religie. Fiecare copil are dreptul să-și manifeste religia și să-și exercite gândirea și conștiința. Statul trebuie să respecte drepturile și responsabilitățile părinților când copiii își exercită drepturile.
	15. Dreptul la întruniri publice, pașnice Fiecare copil are dreptul de a se întruni cu alți copii, de a deveni un membru sau de a crea o asociație sau o uniune, atât timp cât drepturile celorlalți nu sunt afectate.

16. Protejarea vieții private

Fiecare copil are dreptul să fie ferit de imixtiuni în viața sa privată, în familia sa, în domiciliul său ori în corespondența sa. Mai mult, fiecare copil are dreptul ca nimeni să nu îi afecteze onoarea.

17. Accesul la informații adecvate

Fiecare stat trebuie să asigure accesul copilului la informare prin diferite media și posibilitatea de a primi acele informații necesare pentru bunăstarea sa. Statul are, de asemenea, datoria de a proteja copiii de informații dăunătoare.

18. Responsabilitatea părinților

Părinții sau tutorii legali sunt comun responsabili pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Statul are datoria de a-i ajuta în acest sens și, de exemplu, de a face accesibile servicii de îngrijire a copiilor ai căror părinți sunt la serviciu.

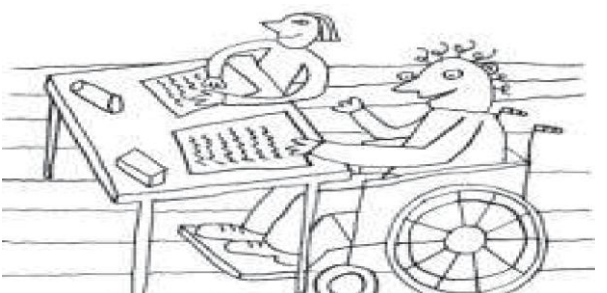
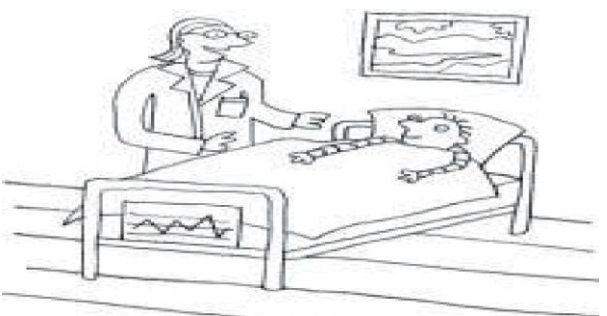
19. Protecția împotriva abuzurilor

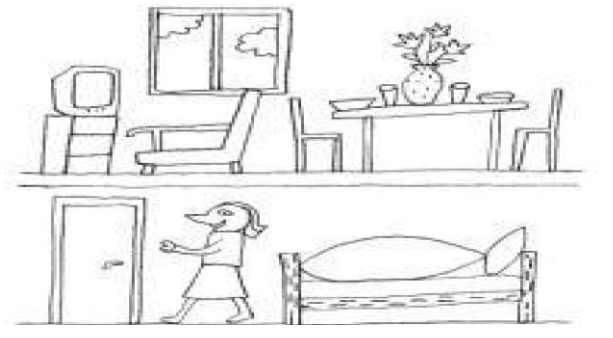
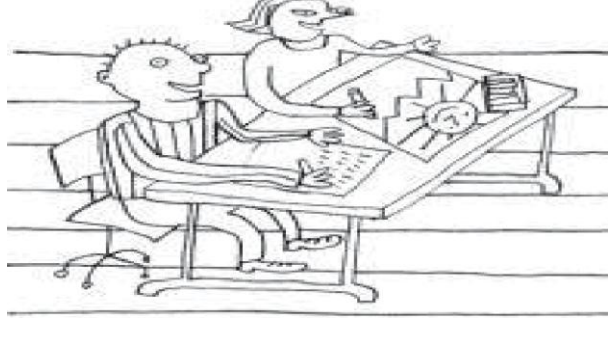
Statul este responsabil de protejarea copilului față de abuzurile părinților sau a altor persoane. Fiecare copil are dreptul să învețe cum să se ferească și cum să reacționeze la orice forme de abuz.

20. Tinerii fără familie

Orice copil care nu locuiește cu familia sa are dreptul la protecție specială și la sprijin. De asemenea, are dreptul la plasament familial sau la îngrijire într-o instituție adecvată, în care să se țină cont de convingerile sale religioase, de originile sale culturale sau lingvistice.

	21. Adopția Un copil poate fi adoptat dacă adopția este autorizată, recunoscută și aprobată de stat și dacă servește bunăstării copilului.
	22. Copiii refugiați Orice copil care este forțat să-și părăsească țara, care este refugiat sau care solicită azil are dreptul la protecție specială din partea statului.
	23. Copiii cu dizabilități Orice copil cu dizabilități are dreptul la educație și la îngrijiri speciale. Trebuie ajutat să fie independent și să participe activ în comunitate.
	24. Servicii medicale și de sănătate Fiecare copil are dreptul la cea mai bună îngrijire medicală posibilă. Statul are datoria de a combate mortalitatea infantilă, de a asigura servicii medicale tinerilor, de a combate malnutriția, de a garanta îngrijire medicală femeilor însărcinate și proaspetelor mămici.
	25. Verificarea periodică a tratamentului și îngrijirii copilului. Orice copil integrat într-o instituție de protecție, de îngrijire sau de tratament are dreptul la verificarea și revizuirea încadrării sale sau a tratamentului.

	26. Asistența socială Orice copil are dreptul de a beneficia de asistență socială, inclusiv de asigurări sociale. Statul garantează indemnizații care iau în considerare situația financiară a familiei sau a persoanelor responsabile de întreținerea copilului.
	27. Nivelul de trai Orice copil are dreptul de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală și socială. Părinții sau tutorii legali sunt primii responsabili să asigure aceste condiții. Statul are datoria de a-i sprijini în acest sens.
	28. Educația Orice copil are dreptul la educație și la învățământ. Statul are datoria de a furniza învățământ primar gratuit și obligatoriu și, de asemenea, să facă învățământul secundar accesibil tuturor copiilor și tinerilor. Statul trebuie să se asigure că tinerii și copiii sunt tratați corespunzător în școli și că drepturile nu le sunt încălcate.
	29. Finalitățile educației Educația școlară trebuie să urmărească dezvoltarea personalității și a aptitudinilor fiecărui copil, să-l pregătească pentru viața adultă și să-i cultive respectul pentru drepturile omului și pentru valorile proprii sau ale altor culturi.
	30. Copiii aparținând minorităților Orice copil care provine dintr-o minoritate are dreptul să învețe și să-și practice propria cultură, religie și limbă.

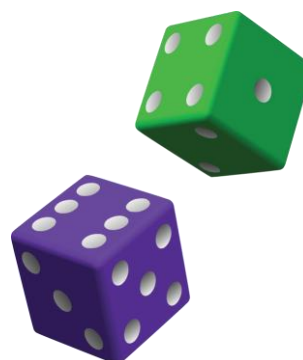
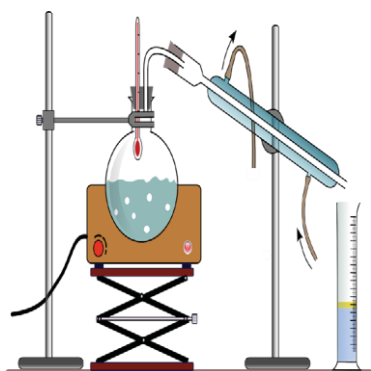
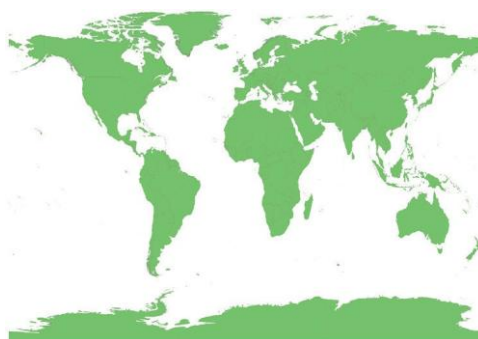
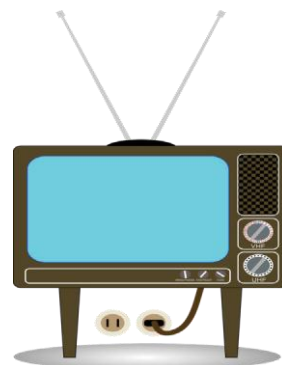
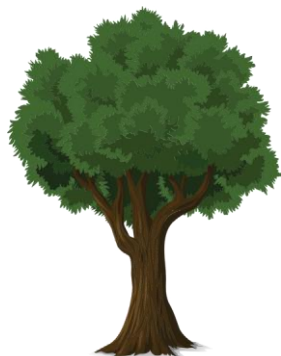
	31. Odihnă, joacă, timp liber Orice copil are dreptul la odihnă și la timp liber, astfel încât să se poată juca și să poată participa liber la viața culturală și artistică.
	32. Munca copiilor Fiecare copil are dreptul să fie protejat de orice formă de exploatare și de muncă ce i-ar putea dăuna educației și dezvoltării sale. Statul trebuie să stabilească vârsta minimă la care permite unui copil să muncească, numărul de ore de muncă pe zi și condițiile de lucru.
	33. Protecția față de stupefiante și substanțe psihotrope Fiecare copil are dreptul la protecție contra producerii și traficului ilicit de droguri.
	34. Protecția contra exploatării sexuale Fiecare copil are dreptul la protecție contra exploatării și abuzului sexual, pornografiei și prostituției.
	35. Protecția contra vânzării și traficului de persoane Statul trebuie să ia toate măsurile posibile pentru a preveni și combate răpirea și traficul de copii și tineri.

	36. Protecția contra altor forme de exploatare Fiecare copil are dreptul la protecție contra oricăror forme de exploatare (de ex., cerșetoria)
	37. Tortura și detenția Fiecare copil are dreptul la protecție împotriva torturii, tratamentelor sau pedepselor crude, arestării ilegale sau a oricărei alte forme de vătămare a libertății personale.
	38. Război și conflicte armate Copiii și tinerii sub 15 ani au dreptul să nu participe la războaie și conflicte armate. Statul are datoria de a oferi protecție specială copiilor afectați de război.
	39. Reabilitare și integrare Orice copil care este victima unui conflict armat, a torturii, neglijării sau a exploatării are dreptul la îngrijire adecvată care să-i permită recuperarea fizică și psihologică, precum și reintegrarea socială.
	40. Justiția pentru copii Orice copil acuzat de comiterea unei infracțiuni are dreptul de a fi tratat cu demnitate în instanța de judecată.

Sesiunea 2. CARTONAȘELE "CAUZĂ-EFECT"

Deteriorarea conduitei școlare	scăderea performanțelor școlare, absenteismul, riscul de abandon școlar, conflictele cu profesorii și colegii, apărute pe fondul lipsei autorității părinților și ca o consecință a lipsei de aspirații pe termen lung;
<i>Sentimente de abandon, nesiguranță, tristețe, anxietate, stări depresive</i>	ca urmare a dorului de părinți, a nevoii de afecțiune părintească, de apreciere din partea părinților, precum și pe fondul dezvoltării unor distorsiuni cognitive;
Atitudine de indiferență, încăpățănare care poate merge uneori până la comportament agresiv	fiind un rezultat al frustrării și a nevoii de atenție. În momentele dificile cu care se confruntă, copilul interpretează absența părinților ca pe o manifestare a indiferenței acestora față de el și de nevoile lui;
<i>Tulburări de atenție</i> (scăderea capacității de concentrare pentru realizarea sarcinilor și "evadarea din realitate").	obiectul principal al gândurilor copiilor sunt părinții plecați ori situația lor, momentele când vor comunica cu ei, când vor primi pachete etc;
Absența aspirațiilor pe termen lung	determinate de distorsiuni cognitive de genul: „Ca să ai bani nu trebuie să înveți” sau „Când voi fi mai mare, o să plec și eu să muncesc în străinătate și pentru asta nu trebuie să faci carte” etc;
Lipsă de motivație, stări de apatie	scăderea performanțelor școlare, absenteism, risc de abandon școlar, conflicte cu profesorii și colegii, pe fondul lipsei autorității părinților și ca o consecință a lipsei de aspirații pe termen lung;
Dificultăți de adaptare	copiii traversează o perioadă de adaptare la noua situație, la schimbările apărute în viața lor. În lipsa unei pregătiri adecvate a copiilor din partea părinților sau a unei consilieri psihologice, aceștia pot dezvolta în această perioadă de adaptare o <i>reacție acută la stres</i> sau o <i>reacție de adaptare</i> ;
Comportamente predelincente	este o modalitate de a suplini nevoia de apreciere, atenție și afecțiune nesatisfăcute.

Sesiunea 3. CARTONAȘELE "COPAC, TELEVIZOR, HARTĂ, TEATRU, EXPERIMENT, JOCURI, ORIGAMI, PICTURĂ"

Sesiunea 9. MATERIAL PENTRU DISCUȚIE 1

Rebeca Muvuah

Numele meu este Rebeca Muvuah și sunt profesoară. În prezent, predau la clasa a doua, în Școala primară "Muranga Road" din Nairobi. Una dintre elevele mele este Judith Anyango, o fetiță cu dizabilități. Ea a venit la noi în școală în ianuarie 1998. Când am întâlnit-o prima dată, nu credeam că voi face față unui așa copil, în clasa mea. De aceea, sperăm ca Judith să ajungă în altă clasă.

Ei bine, în luna ianuarie a acestui an, fata a fost repartizată în clasa mea, după ce a primit pregătirea necesară. Nu aveam posibilitatea unei alegeri, trebuia să o accept, așa cum îi acceptasem și pe ceilalți copii. Primul lucru care mi-a venit în gând a fost să comunic cu profesoara ei din clasa întâi și cu părinții ei pentru a înțelege mai bine situația lui Judith. O colegă mi-a zis că cheia succesului meu cu Judith se va găsi în dragoste.

Mama fetei mi-a povestit că Judith este primul lor copil, iar ei, părinții, nu au putut deloc accepta dizabilitatea fiicei lor mai mari. Judith este în așa măsură afectată de dizabilitatea ei, încât partea stângă a corpului ei pare amorțită. Ea șchiopătează când merge, iar mâna stângă o poate utiliza cu greu. De asemenea, uită repede. În cazul în care iese singură undeva, Judith nu poate găsi clasa sa. Când intră în clasă, îi ia ceva timp pentru a-și aduce aminte unde este locul ei. Acest lucru înseamnă că, întotdeauna, trebuie să trimit pe cineva să o acompanieze. În cazul în care este ușor împinsă, ea cade. Însă ea poate sta singură în picioare, ceea ce înseamnă că nu are nevoie de nimeni ca să fie ajutată să stea.

În ceea ce privește scrisul, acum Judith poate să-și scrie numele, însă restul este indescifrabil și mângălit. În clasă, am observat că ea poate învăța prin metoda asociativă, adică privește o imagine și vorbește despre ceea ce vede. Acest lucru are loc astfel: îi arătați o imagine și, apoi, roștiți ceea ce este reprezentat în imagine. Și, a doua zi, dacă îi arătați aceeași imagine sau obiect, ea, fără nici o problemă, le poate rosti denumirea. Din păcate, nu le poate și scrie.

Dacă doriți un răspuns de la ea, trebuie să o întrebați direct, iar dacă doriți o reacție, un zâmbet, acest lucru este esențial și plăcut pentru ea. Asta înseamnă că trebuie să o privești cu drag. Cred că, prin zâmbet, Judith simte că este iubită și acceptată. De aceea, și profesoara din clasa întâi a evidențiat dragostea că factorul cel mai important în relația cu Judith.

De asemenea, Judith poate scrie numerele de la unu la zece, însă nu cunoaște importanța lor. Deseori, încerc să o includ în activitatea clasei. Dacă, de exemplu, este o foaie pe podea și avem nevoie de ea, o iau pe Judith, împreună cu ceilalți copii, și ridicăm foaia de pe podea. În acest fel, ea se simte inclusă în societate.

Acest exercițiu este și foarte interesant. Dacă mergem în clasa de biologie, Judith va participa, la fel, în funcție de comportamentul meu față de ea. Asta înseamnă că, dacă îi acord puțină atenție, ea va reacționa prin respingere și nu va răspunde la întrebări. Dacă, însă, mă voi purta drăgăstos, ea îmi va zice tot ce vreau să aud. Educația fizică, de asemenea, îi place. Dacă se concentrează, Judith poate fugi distanțe mici. La obiectul «Educația prin tablouri», ea poate, de exemplu, să pozeze în calitate de model – și se descurcă foarte frumos. Atunci când i se spune: «Judith, ia puțină plastilină și modelează un animal sau un obiect», ea va face acest lucru. Lucrările lui Judith le comentez în așa fel, ca ceilalți copii să o înțeleagă; ei aplaudă, iar Judith se bucură mult, iar data viitoare își dă și mai mult silința. În acest fel, o încurajăm. Atunci când în clasă sunt rezolvate sarcini la limba engleză, eu mă dedic ceva mai mult timp doar ei. Aceasta înseamnă că eu îi dau exerciții de genul să schițeze sau să deseneze ceva. O țin aproape de mine. Acest lucru înseamnă că mă ocup de nevoile ei individuale, iar cu acest lucru eu nu am nici o problemă.

Datorită eforturilor mele, Judith participă la lecții și obține progrese de învățare. Atâta timp cât poate imita ceva sau răspunde la orice întrebare, ea are posibilitatea de a învăța, cred eu.

Acum, pot spune că m-am deprins deja cu Judith. Ea nu-mi creează nici o dificultate și eu nu mă mai tem de ea ca înainte, ca atunci când am văzut-o pentru prima dată. Este un membru pe deplin acceptat al clasei. Mi-am zis: "Acest copil ar putea fi fost copilul meu" - și mă întrebam ce aș fi putut face eu, în așa caz...

În calitate de profesoară, consider că acei copii care au diverse dizabilități trebuie să învețe împreună cu copiii tipici. Să concureze cu ei, într-o oarecare măsură. În caz contrar, dacă vor fi respinși de comunitatea noastră, cred că ei se vor simți neglijăți, neiubiți și, în consecință, se vor simți incapabili. Însă dacă vor fi un tot întreg cu restul copiilor din clasă, atunci se vor vedea ca parte din acest tot și nu se vor gândi că ceva este în neregulă cu ei.

În concluzie, sunt de părerea că trebuie să avem astfel de copii în clasă, împreună cu restul copiilor, dar, desigur, acest lucru depinde de fiecare dizabilitate în parte. Toți copiii care se simt confortabil în clasă ar trebui să rămână împreună. Nu este ușor cu copiii cu dizabilități, dar dacă aveți posibilitate și răbdare, veți reuși. Mulțumesc mult.

Sesiunea 9. MATERIAL PENTRU DISCUȚIE 2

Carol Jennings

Mă numesc Carol Jennings și sunt profesoară la Școala primară "King Lynn" din Anglia. Discursul meu, astăzi, este despre munca mea din ultimii trei ani. Voi vorbi despre copiii cu dificultăți de învățare care, parțial, au învățat și în clasa mea. Primii copii din acest proiect aveau vârsta de 6-7 ani, școlari începători. Copiii din școlile speciale aveau vârsta de aproximativ 9 ani. Erau cam de aceeași vârstă ca și elevii mei. Noi am făcut o anumită selecție, deoarece am considerat că se poate întâmpla ca unii copii din școlile obișnuite să-i obijduiască pe copiii mai mici, lucru de care ne temeam. Deci, inițial, am avut 13 copii și un profesor la noi în clasă, iar un copil era așezat într-un scaun cu rotile. Ceilalți copii aveau diverse dizabilități, inclusiv sindromul Down. În clasa în care predam, erau 34 de copii.

Le-am explicat elevilor mei că vom avea oaspeți de la alte școli din Lynn care sunt puțin altfel decât ei. Oaspeții s-ar putea să vorbească în mod diferit, să se comporte diferit și să arate un pic diferit. La acel moment, eu nu cunoșteam aproape nimic despre copiii de la școlile speciale, de aceea nu am putut fi mai explicită. Le-am zis că acei copii vor veni pentru a se juca cu ei. Desigur, i-am informat, în formă scrisă, și pe părinți, pentru a avea consimțământul lor. Unii copii din clasa mea cunoșteau copii de la școli speciale, deoarece acestea erau amplasate în apropierea caselor lor.

Când copiii-oaspeți au ajuns, i-am împărțit în două grupe pentru a putea lucra cu ei mai ușor, noi fiind două profesoare. În acest fel, puteam face față numărului de elevi. Eram într-o situație destul de plăcută, de a dispune de două săli de clasă. Un grup a început să modeleze în argilă, în timp ce alt grup de copii se ocupau cu cele mai diverse lucruri. Eu am preluat ceramica, care s-a dovedit a fi foarte interesantă. Aveam două ajutoare din clasa a patra (11 ani), care s-au oferit ca și voluntari. Dirigintele de clasă le-a povestit acestora despre vizita elevilor din școlile auxiliare și ei au vrut să ajute. De asemenea, au participat și unii părinți, la fel și un asistent social de la o școală specială.

La activitatea de modelare în lut, din cauza instrumentelor ascuțite, am fi avut nevoie de mai mult ajutor, dar ne-am distrat cu toții. Fiecare copil a făcut, ajutat de mine, pe durata acestei săptămâni, o oală. Toți ceilalți copii au învățat cântece, jucând-se în semnele Makaton. Pentru mine a fost ceva nou, ceva ce nu am mai făcut până atunci. Am decis să continuăm cu aceste vizite și în cursul săptămânii viitoare. Dacă ar fi fost un eșec, l-am fi oprit. Prima noastră întâlnire a fost mai mult un test, pentru a vedea cum va funcționa totul. Înainte, nu lucrasem niciodată cu copii care aveau dificultăți severe de învățare. De fapt, m-am lăsat ghidată de instinct și, așa, am observat că trebuie să dau explicații exacte și că acești copii învață, până la o anumită etapă, imitând alți copii.

Aceasta a fost prima lecție și am extras concluzii din ea. Multe întâlniri au avut, ca tip de activitate, lucrul în perechi. Aceasta însemna că fiecărui copil cu dizabilități i-am atribuit unul sau doi elevi care să stea lângă el. Funcționează foarte bine, chiar și la desen sau la joacă. Ulterior, i-am întrebat pe elevii mei cu cine ar vrea să lucreze, în echipă de doi, săptămâna viitoare. Fiecare copil își alegea un partener și lucra cu el foarte sânguincios. În acel an, întotdeauna ne-am împărțit în două grupe, având 47 de copii în total. Mai târziu, am fost nevoiți să refuzăm un copil, el fiind foarte deranjant pentru grup.

O profesoară de la școala specială a venit cu propria contribuție și s-a ocupat de imprimare și de pictură, de asemenea a organizat mai multe jocuri, de exemplu cu saci de fasole și cu pneuri. Apoi,

ea a cântat împreună cu copiii și a organizat jocuri cu utilizarea limbajului semnelor. Având în vedere că era o vară frumoasă, acest grup a ieșit în aer liber de mai multe ori. Copiilor le-a fost oferite o mulțime de jocuri și jucării lego, iar ei au fost foarte prietenoși unii cu alții. În cadrul acestui grup, a existat un climat mai bun decât în grupul meu de ceramică, în care a fost necesară o abordare mult mai ordonată.

După prima săptămână, grupurile de elevi s-au schimbat între ei, iar la ceramică a venit grupul care se ocupase anterior de diverse activități. De acest sistem ne-am condus și în următoarele săptămâni. Elevii mei nu păreau nici speriați, nici nervoși. Nu au existat careva reacții față de copiii veniți în vizită, inclusiv din motivul că fiecare elev-gazdă și-a ales un partener de echipă. Deși unii copii-oaspeți nu au fost foarte comunicativi, copiii mei și-au dat silința să nu respingă pe nimeni.

Însă elevii mei au fost un pic nervoși atunci când am vizitat școala specială. I-am luat cu mine, la o întâlnire. Consider că nu i-am pregătit îndeajuns pentru acest eveniment. Unii elevi din școlile speciale erau mai mari, de 19 ani, iar alții aveau deformații ciudate. Am cunoscut un tânăr care avea un singur ochi, în mijlocul frunții. Astfel, copiii mei au fost foarte, foarte speriați - până acest băiat a venit spre mine și mi-a sărutat mâna, atunci când păraseam sala. El a zis: «Vă mulțumesc mult că ați venit!». Copiii mei au fost un pic dezorientați; încă simțeau teamă, dar, în același timp, ceea ce au văzut le-a dat un motiv de gândire. Băiatul acela mi-a sărutat mâna și m-am simțit cu adevărat flatată. Copiii s-au gândit atunci că el, într-adevăr, nu poate fi chiar așa de "rău"...

Dar ei s-au înspăimântat și mi-au spus acest lucru. Mai târziu, am vorbit despre asta și s-au calmat din nou. Însă nu am simțit niciodată că acești copii, din această școală, să fie anxioși. Uneori, ei nu au vrut să dea mâna, la un anumit joc. Pe de altă parte, există copii care, de obicei, nu prea acceptă atingerile. Copiii de această vârstă nu doresc să fie excluși în cazul în care ei comunică bine.

Pe profesorii care doresc să facă ceva în acest domeniu, i-aș întreba dacă, într-adevăr, s-au gândit bine la acest lucru. Nu e cazul să vină cu scuze, cum ar fi: "eu nu cunosc acest domeniu", "copiii mei ar putea reacționa prost", "părinții copiilor mei ar reacționa prost" etc. Dacă pentru oamenii implicați aceste probleme sunt importante, atunci aceste probleme pot fi rezolvate cu ușurință.

Apoi, este nevoie să vorbiți cât mai firesc cu copiii la acest subiect. Sa răspundeți la întrebările lor, fără a-i critica. Poți ajunge ușor la enervare când un copil spune că "această persoană este teribilă" sau "este atât de urâtă". Profesorul nu trebuie să condamne, ci să fie cinstit. La fel, și alte persoane din școală trebuie să fie pregătite. Este important ca persoanele care vor întâlni oaspeții să nu-i evite. De asemenea, și alte cadre didactice trebuie să fie bine pregătite și, desigur, părinții. Recent, le-am scris părinților, într-o scrisoare, despre vizitele care vor urma și le-am spus că le stau la dispoziție după ore pentru orice întrebare. Nimeni nu a venit, nimeni nu a adresat întrebări. Ei bine, dar am făcut acest lucru pentru a evita posibilele afirmații negative ale părinților despre elevii de la școlile speciale atunci când copiii lor le vor povesti despre evenimentele de la școală.

Acestea sunt cele mai importante lucruri: angajamentul și pregătirea copiilor, a cadrelor didactice și a părinților. Sunt, de asemenea, de părere că activitățile de cooperare sunt foarte importante. De exemplu, lucrul cu argila este foarte potrivit. Copiii tind să lucreze singuri, prin urmare este bine să le dăm sarcini unde ei trebuie să facă ceva împreună. Lucrul în perechi este o formă foarte bună de învățare. Cadrele de sprijin ajută, de obicei, elevii de la școala specială, însoțindu-i. După ce văd că acea persoană se descurcă bine singură, ei încetează să o ajute.

Eu discut cu elevii mei despre modul în care copiii veniți în vizită ar trebui să fie tratați. Acord o atenție deosebită modului în care voi răspunde atunci când un elev se va comporta rău. De

exemplu, unul dintre copiii care vin în vizită începe să bată. În acest sens, copiii noștri sunt, din cauza normelor de conduită în școală, foarte pasivi ca reacție la un astfel de comportament. Însă, din fericire, noi nu am avut certuri, momente agresive, toate jocurile au decurs într-o atmosferă foarte plăcută. Copiii sunt, în general, calmi și creativi. Dacă un copil îmi spune: «John mă pișcă și eu nu știu ce să fac», noi avem datoria de a-i învăța cum trebuie să se comporte în cazul unui comportament diferit.

Sesiunea 6

Subcultura Quadrober

Subcultura Quadrober este formată din copii și adolescenți care se deplasează în patru labe, imitând mișcarea animalelor. Adesea, ei folosesc măști și cozi pentru a accentua mai mult asemănarea cu animalele și, astfel, pentru a-și exprima mai puternic identitatea lor în cadrul comunității în care trăiesc.

La prima vedere, quadrobining-ul pare o distracție pentru adolescenți, dar, de fapt, este o adevărată sub cultură, cu propriile reguli și caracteristici. Practicarea quadrobining-ului poate avea beneficii, dar poate să comporte și riscuri, de aceea este important să înțelegem această mișcare în rândul copiilor și tinerilor înainte de a trage concluzii false, bazate pe zvonuri și speculații.

Care sunt principalele puncte care caracterizează subcultura Quadrober?

Copiii și adolescenții care se angajează în quadrobining au, adesea, vârsta cuprinsă între 7 și 14 ani. Ei se mișcă exclusiv în patru labe, imitând animalele. Uneori, imită sunetele pe care adevărații reprezentanți ai faunei le fac, de exemplu, pot latră sau mârâi. De asemenea, persoanele care practică quadrobining-ul preferă să se adune în grupuri, imitând comportamentul animalelor de a se aduna în haite, pentru a fi împreună și a se simți confortabil în grup cu persoane cu interese similare.

Pentru a mări asemănarea cu un animal, reprezentanții mișcării Quadrober folosesc haine speciale sau accesorii, dar folosirea recuzitei nu este obligatorie.

Acest mod de comportament poate fi considerat un hobby sportiv, deoarece antrenamentul se bazează pe sărituri și alergare în patru labe.

La începutul anilor 2000, un sprinter japonez, Kenichi Ito, a început să practice alergarea în patru labe, dar trecătorii și poliția au reacționat negativ la acest hobby nefiresc al sportivului. Mai târziu, japonezii care l-au urmat pe Kenichi au început să iasă în natură pentru a se antrena în calmitate, singuri, feriți de privirile indiscrete.

În 2008, Kenichi Ito a stabilit un record mondial Guinness, sprinterul reușind să alerge 100 de metri în patru labe în 18,58 secunde. Atunci a primit porecla „Monkey Man”.

Astfel, alți alergători s-au dovedit a fi interesați de noul și neobișnuitul tip de sport, dar Ito a rămas tot timpul pe prima poziție, cu un pas înaintea rivalilor săi: în 2012, el și-a îmbunătățit rezultatul la 17,4 secunde, iar în 2015 a reușit să parcurgă 100 de metri în 15,7 secunde. Deși acest sport nu era încă recunoscut oficial, quadrobining-ul combină o serie de exerciții fizice foarte asemănătoare cu mișcările animalelor reale.

În 2019, datorită videoclipurilor tematice de pe internet, quadrobining-ul a început să câștige popularitate în America.

În 2020, un astfel de videoclip, deși postat în 2025, a devenit viral în mediul online, acesta prezentând o fată care preda cum să fie efectuate corect exercițiile de bază pentru quadrobining.

În 2022, un american pe nume Colin Maclure a finalizat o cursă de 15,66 de metri în 15,66 secunde, doborând recordul lui Kenichi Ito. Acest eveniment a provocat un val de știri, care au contribuit la dezvoltarea unui sport neobișnuit.

În primăvara anului 2024, datorită unui flux de videoclipuri tematice pe platformele TikTok, YouTube și Likee, quadrobing-ul a devenit o nouă tendință în rândul adolescenților din Rusia și CSI. Ca rezultat, antrenamentele de tip quadrobing au devenit un fenomen fascinant: un sport obișnuit pentru adulți s-a transformat, sub influența tendințelor moderne, într-o adevărată subcultură pentru copii.

Care sunt motivele pentru care copiii imită animalele și se angajează în quadrobing?

Copiii au deseori interese similare, ceea ce favorizează adoptarea noilor hobby-uri unul de la celălalt. Astfel, videoclipurile virale și tendințele din rețelele de socializare trezesc dorința nu doar de a rămâne la curent cu subiectul, ci și de a crea conținut similar pentru a câștiga popularitate pe Internet.

Aproape toți adolescenții se consideră a fi parte a unei subculturi, iar a deveni Quadrober nu este complicat – este suficient ca adolescentul să cumpere un set tematic și să găsească persoane care au viziuni similare.

Uneori, adolescenții încearcă să evadeze din realitate, să se desprindă de lumea reală, iar alegând să fie Quadrober, ei își imaginează, temporar, ca sunt animale reale – și evadează! Căci animăluțele nu au așa preocupări ca studiul, nu au responsabilități față de părinți și nu sunt tensionate de alte agitații umane.

Acest hobby neobișnuit permite celui care îl practică să obțină control asupra fricii, deoarece un animal nu se teme de ceea ce poate speria pe un copil: un monstru imaginar sub pat, un bătaș de la școală sau jenă la întâlnirea cu sexul opus.

Quadrobing-ul este un eveniment temporar, atâta timp cât fiecare participant își joacă rolul, folosindu-se de accesorii speciale. În esență, putem spune că este un simplu joc, iar copiilor le place să participe la activități de divertisment neobișnuite.

O persoană poate deveni Quadrober din oricare dintre motivele enumerate mai sus sau în urma unei combinații de diverse circumstanțe.

Care sunt principalele avantaje ale quadrobing-ului?

Crearea costumației inspirate de un animal preferat solicită o abordare creativă din partea copilului sau adolescentului interesat de quadrobing, îi dezvoltă imaginația și-i permite să-și îmbunătățească abilitățile sale artistice.

Apartenența la un grup de persoane cu hobby-uri similare contribuie, în mod semnificativ, la extinderea cercului de prieteni, iar noile cunoștințe pot fi utile în viitor.

Prin interpretarea rolurilor de animalele în fața străinilor, Quadrober-ul învață să-și învingă jena și devine mai relaxat în interacțiunile sociale.

Quadrobing-ul este un sport, astfel că imitarea corectă a mișcărilor animalelor poate înlocui un set de exerciții fizice, deoarece copilul efectuează, în esență, antrenamente speciale pentru a-și îmbunătăți pregătire fizică.

Acest hobby oferă, de asemenea, posibilitatea de a depăși temerile care pot afecta o persoană în viața de zi cu zi. Astfel, întrând în rolul unui animal, neliniștile copilului trec în plan secund, iar el privește, chiar și pentru un timp scurt, viața printr-o prismă nouă, diferită.

Care sunt dezavantajele quadrobing-ului?

Orice sport are dezavantaje și contraindicații, care îi pot face pe părinți sau pe alte persoane să se îngrijoreze. Inclusiv Quadrobing-ul.

Chiar dacă copilul este complet sănătos, o activitate fizică poate duce la rănire din cauza căderilor sau pot cauza un impact negativ asupra membrelor.

Dacă copilul se obișnuiește prea mult să joace rolul fiarei, atunci hobby-ul va depăși sfera jocului obișnuit. Când quadrobing-ul ajunge să ocupe cea mai mare parte a vieții copilului, acest lucru poate avea, ca și consecințe, absența de la școală, conflicte grave cu părinții, confruntări cu profesorii.

Quadrober poate afecta viața oamenilor din jurul lor atunci când reprezentanți ai acestei mișcări de tineret provoacă în mod deliberat scandaluri inutile și, uneori, chiar încalcă normele sociale.

Dacă copilul, atras de quadrobing, ajunge într-un grup nepotrivit, această subcultură poate genera mai multă negativitate în viața lui, influențând în mod negativ comportamentul său.

Antrenamentul excesiv de Quadrober poate provoca diverse probleme mentale, de exemplu depresie sau izolare excesivă. Unii psihologi sugerează că evadarea excesivă poate duce la tulburări de identitate disociative.

O abordare echilibrată a acestui hobby ajută la evitarea riscurilor și face ca activitatea preferată a copilului sau adolescentului să-i aducă doar beneficii.

SESIUNEA 10

Tehnici pentru stimularea gândirii critice

I. Metoda Mozaic. Metoda promovează învățarea prin cooperare și colaborare a copiilor și presupune parcurgerea a patru etape:

- 1. Constituirea grupurilor inițiale de lucru:** elevii din clasă sunt împărțiți în grupuri a câte 4-5, iar fiecare copil din grup va avea un număr cuprins între 1 și 4 (sau 5, în funcție de numărul persoanelor din grup).
- 2. Divizarea temei:** profesorul va împărți tema care urmează a fi studiată în 4 sau 5 părți.
- 3. Constituirea grupurilor de experți și rezolvarea sarcinii de lucru:** copiii care dețin numărul 1 vor forma un grup de *experți*, cei cu numărul 2 vor forma un alt grup de *experți*, în total formându-se 4-5 grupuri de *experți*. Fiecare dintre aceste grupuri va studia o anumită parte din temă. Copiii vor avea sarcina să discute și să înțeleagă adecvat conținutul de idei, pentru a fi capabili să-l predea, ulterior, celorlalți colegi.
- 4. Predarea conținutului însușit:** copiii vor reveni în grupurile inițiale și vor preda conținutul însușit celorlalți colegi.

La sfârșitul lecției, fiecare copil trebuie să stăpânească tot conținutul temei, nu doar a părții la învățarea căreia a participat ca *expert*. Profesorul va monitoriza predarea, asigurându-se că informația și cunoștințele se transmit și se asimilează corect.

II. Linia valorilor este o metodă de învățare prin colaborare.

1. Profesorul pune o întrebare sau prezintă o problemă care are mai multe opțiuni de rezolvare.
2. Copiilor și se va alocă un timp pentru a reflecta asupra întrebării/problemei în mod independent, formându-și o anumită poziție, pregătind un anumit răspuns.
3. La solicitarea profesorului, copiii se vor așeza pe o linie imaginară, în funcție de poziția adoptată față de problema în discuție. La un capăt al liniei se vor situa copiii cu opinii *pro*, iar la celălalt capăt al liniei se vor așeza copiii cu opinii *contra*. Dispunerea copiilor mai spre extremitățile liniei valorice exprimă intensitatea atitudinilor față de subiectul în discuție.
4. Copii vor pune în discuție cu vecinii lor răspunsurile la întrebarea adresată de profesor.
5. Cei indeciși se pot plasa la mijlocul liniei valorice sau într-o parte separată a sălii. Aceștia pot fi convinși de o tabără sau alta să li se alăture prin utilizarea argumentelor în susținerea poziției adoptate de fiecare grup (*pro* și *contra*).

III. Cvintetul este o poezie cu cinci versuri, prin care se rezumă și se sintetizează conținutul de idei al unui text, urmărind o exprimare concisă, care evidențiază reflecția copiilor asupra subiectului în cauză.

Structura unui cvintet

- 1. Primul vers** are un singur cuvânt-cheie (substantiv) care se referă la subiectul în discuție.
- 2. Al doilea vers** e format din două cuvinte (adjective) care descriu ceva legat de subiectul în discuție.

- 3. Versul al treilea** este format din trei cuvinte, care exprimă acțiuni (verbe, de obicei la gerunziu).
- 4. Al patrulea vers** e format din patru cuvinte și exprimă sentimentele elevului față de problema, subiectul în cauză.
- 5. Al cincilea vers, ultimul**, este format tot dintr-un cuvânt, exprimând esența problemei.

IV. Clustering-ul este o modalitate de organizare grafică a informației. Prin acumularea și organizarea unor cuvinte-cheie pe marginea unui subiect sau întrebări în clustere, devine posibil de a crea asocieri noi și, astfel, este stimulat procesul de gândire.

La etapa de *evocare*, metoda este aplicată pentru a stabili nivelul de cunoaștere și înțelegere, pentru actualizarea unor noțiuni, categorii și clasificări.

La etapa de *reflecție* – suport pentru prezentare sau scriere.

V. Metoda R.A.I. (Răspunde-Aruncă-Interoghează). Această metodă se poate aplica la sfârșitul unei lecții sau a unei secvențe de lecție. Profesorul, împreună cu elevii, inițiază un joc de aruncare a unei mingi mici și ușoare, de la un copil la altul. Elevul care aruncă mingea va formula o întrebare care va decurge din cunoștințele însușite și o va adresa copilului care urmează să prindă mingea. Cel care prinde mingea răspunde la întrebare, apoi o aruncă mai departe altui coleg, punând o nouă întrebare. Copilul care nu știe răspunsul iese din joc, la fel ca și cel care este descoperit că nu cunoaște răspunsul la propria întrebare. Metoda R.A.I. poate fi folosită nu doar la sfârșitul lecției, dar și pe parcursul ei sau la începutul activității, în scopul descoperirii de către profesorul ce asistă la joc a eventualelor lacune în cunoștințele copiilor și a reactualizării ideilor-ancoră.

VI. Scrierea reflexiv se mai numește și **eseu de cinci minute**. Acest tip de eseu este utilizat la sfârșitul orei, pentru ca copiii să-și adune gândurile asupra subiectului, iar profesorul să-și dea seama ce a realizat în urma activității. Ea poate reprezenta o concluzie asupra activității sau identificarea întrebărilor care au apărut în urma abordării subiectului.

Algoritmul utilizării:

- profesorul formulează sarcina;
- sunt oferite cinci minute pentru copii ca ei să scrie;
- sunt citite, reciproc, eseurile;
- sunt formulate câteva concluzii comune pentru tot auditoriul.

VII. Scriere liberă/free writing. Este o tehnică de declanșare a creativității, de formare a abilității de ordonare a gândurilor și de orientare a imaginației.

Algoritmul utilizării:

- se selectează un citat sau un enunț adecvat pentru declanșarea imaginației;
- profesorul solicită copiilor să scrie timp de cinci minute, fără a se opri, orice le vine în gând privitor la subiectul respectiv, fără a urmări logica expunerii și corectitudinea gramaticală, fără a discuta cu cineva pe parcurs.

VIII. Diamantul reprezintă o metodă de lucru prin care sunt stimulate dezbaterile în grupuri. Pentru fiecare grup de lucru, sunt stabilite câte un set de afirmații pe care copii le vor ierarhiza argumentat, în funcție de importanța lor din perspectiva temei date sau a soluției propuse pentru această temă.

După dezbaterile afirmațiilor, copiii vor face o diagramă, în interiorul căreia se va lăsa un spațiu liber pentru opinia individuală față de problema sau soluția propusă.

IX. Graficul „Ce am, ce-mi mai trebuie (What I Have, What I Need)” este un model de diagramă care oferă copiilor posibilitatea de a găsi mai multe soluții, de a alege cea mai bună soluție dintr-o alternativă și de a dezvolta un plan de acțiune pentru a implementa decizia luată.

Prin spargerea în pași concreți a procesului de luare a deciziilor și prin generarea mai multor posibile soluții, elevii pot deveni mai creativi în rezolvarea problemelor.

Iată câteva exemple de întrebări pentru stimularea generării de idei noi:

- Care este problema?
- Care sunt opțiunile?
- Care este opțiunea care mi-ar satisface cel mai bine nevoile?
- Ce resurse am la dispoziție?
- Ce resurse îmi sunt necesare?
- Care este planul, pas cu pas?
- Cum pot să verific dacă planul funcționează?

X. Tehnica 3-2-1. Denumirea acestei tehnici se datorează solicitărilor pe care ea le subsumează. Astfel, copii trebuie să noteze:

- trei concepte pe care le-au învățat în secvența sau activitatea didactică respectivă;
- două idei pe care ar dori să le dezvolte sau să le completeze cu noi informații;
- o capacitate, o pricepere sau o abilitate pe care și-au format-o sau au exersat-o în cadrul activității de predare-învățare.

XI. Analiza SWOT vine din limba engleză de la inițialele cuvintelor Strengths (*puncte tari*), Weaknesses (*puncte slabe*), Opportunities (*oportunități*) și Threats (*amenințări*).

Copii iau o foaie de hârtie și o împart în 4 secțiuni: *Puncte slabe* / *Puncte forte* / *Oportunități* / *Amenințări*. Ulterior, vor fi supuse unei analize, concomitent, caracteristicile unui subiect: puncte tari și puncte slabe, alături de oportunități și amenințări, completând fiecare secțiune.

MATERIALE DE SUPORT

SESIUNEA 1

Fișă de lucru

„CARE SUNT DREPTURILE COPILOR?”

Fișa de lucru al participantului (nume, prenume) _____

Drepturile Copilului	Idei noi	Concepte-cheie
Ce știu?	Ce este nou?	Ce este de explorat?

CHESTIONAR

Sesiunea 1. CONVENȚIA ONU CU PRIVIRE DREPTURILE COPILULUI

Data desfășurării întrunirii:

N.P. participantului _____

A fost nou / important / interesant pentru mine la această instruire următoarele:

Am învățat și voi aplica de azi înainte următoarele:

Propunerile mele pentru activitățile de mentorat:

Concluzie:

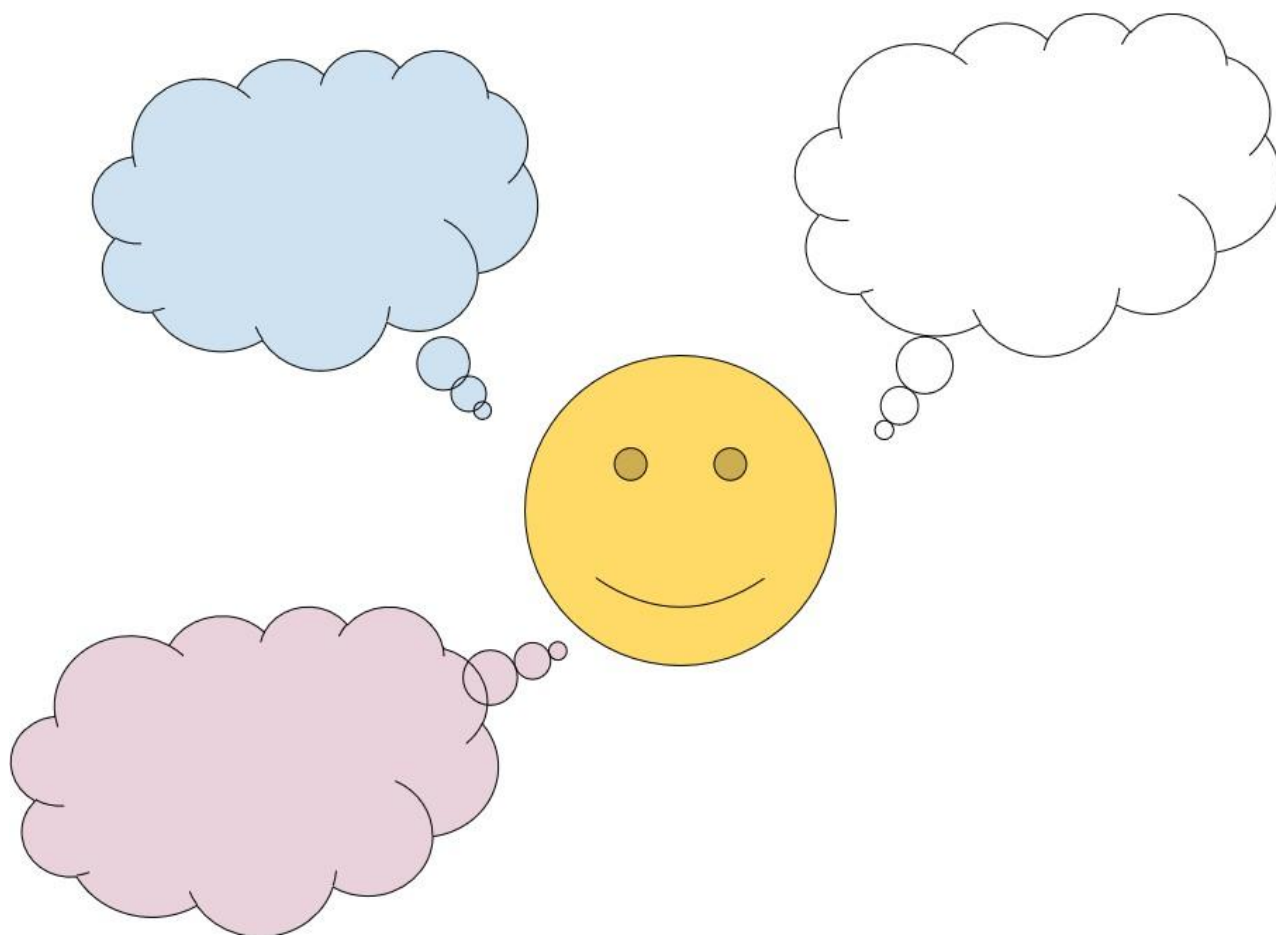
Un copil căruia îi sunt respectate drepturile este asemenea unei păsări care dorește să-și ia zborul. Însă atunci când un copil este stigmatizat, marginalizat și discriminat, zborul său este ratat, el nu mai poate să atingă înălțimi infinite, el este reprimat, iar aripile îi vor fi frânte, la fel și spiritul.

MULȚUMESC PENTRU PARTICIPARE ACTIVĂ!

SESIUNEA 2. Activitatea 1

Fișă de lucru

"CE TE FACE FERICIT?"

SESIUNEA 3. Activitatea 2

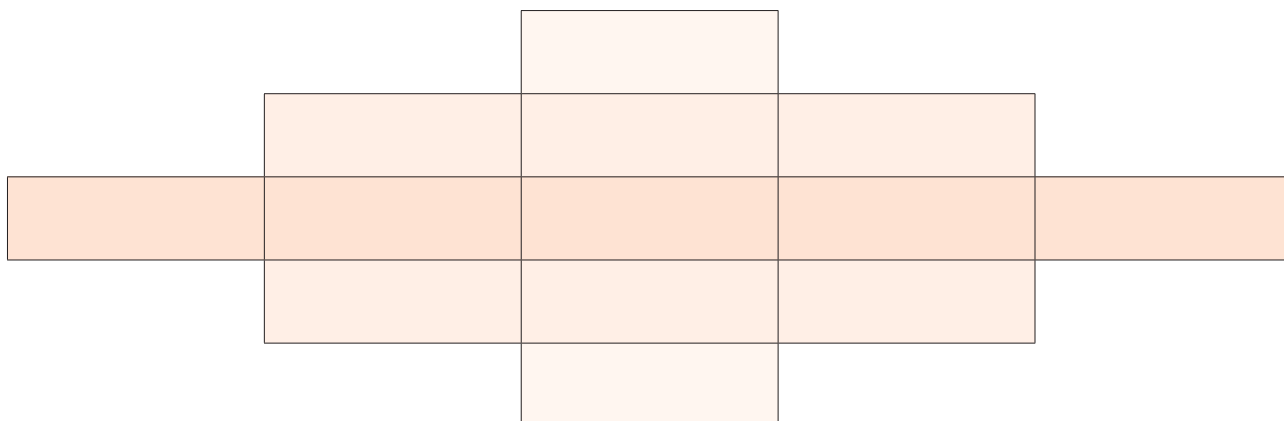
Fișa de lucru

“EU, CA ȘI PERSOANĂ INSTRUITĂ”

1	“Eu învăț încet atunci când...”
2	“Eu învăț repede atunci când...”
3	“Să învăț mi se pare mai ușor atunci când...”
4	“Nu pot să învăț atunci când...”
	“Învățarea în grup...”
5	“Învățarea din cărți...”
6	“Învăț bine de la cineva care...”
7	“Nu-mi place să învăț atunci când...”
8	“Mă bucur să învăț atunci când...”

SESIUNEA 6. Activitatea 2

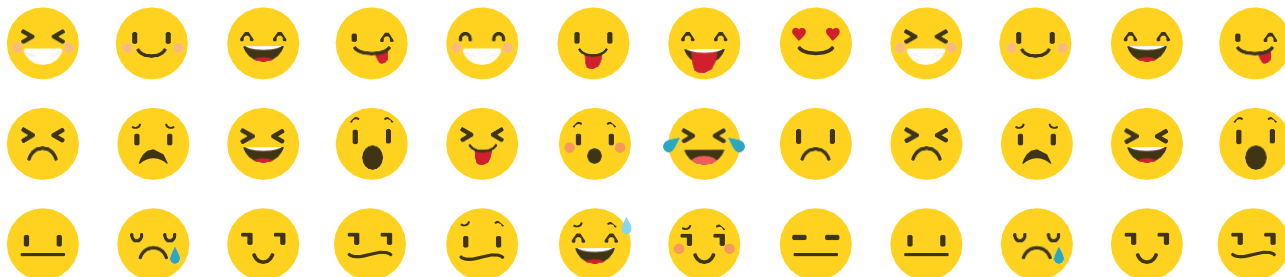
FIȘĂ DE LUCRU
"DIAMANTUL"

SESIUNEA 8. Activitatea 1

Beneficiile și daunele emoțiilor

Sarcină: completați tabelul enumerând beneficiile și daunele emoțiilor.

Beneficiile emoțiilor	Daunele emoțiilor

SESIUNEA 9. Activitatea 3

Necesitățile pedagogilor

Timpul alocat pentru activitate: 20 minute

Sub ce presiune sunteți supuși în timpul activităților dvs.?	Cum faceți față?	Cum reacționați la presiunea la care nu faceți față?	Cum ați diminua dvs. stresul din școală?

Metodă grafică "Fishbone" pentru dezvoltarea gândirii critice

